2021. október 20., szerda

I

(Állásfoglalások, ajánlások és vélemények)

ÁLLÁSFOGLALÁSOK

EURÓPAI PARLAMENT

P9_TA(2021)0425

Az „a termelőtől a fogyasztóig” stratégia

Az Európai Parlament 2021. október 20-i állásfoglalása a tisztességes, egészséges és környezetbarát élelmiszerrendszerre irányuló „a termelőtől a fogyasztóig” stratégiáról (2020/2260(INI))

(2022/C 184/01)

Az Európai Parlament,

— tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre (EUMSZ), különösen annak 11., 13. és 39. cikkére, 168. cikkének (1) bekezdésére, 169. cikkének (1) bekezdésére, 191. cikkére, 192. cikkének (1) bekezdésére, 1., valamint 349. cikkére,

— tekintettel a növénygenetikai források élelmezési és mezőgazdasági felhasználásáról szóló 2004. évi nemzetközi egyezményre,

— tekintettel az élelmiszerláncban alkalmazott uniós kockázatértékelés átláthatóságáról és fenntarthatóságáról szóló, 2019. június 20-i (EU) 2019/1381 európai parlamenti és tanácsi irányelvre [1],

— tekintettel az állatgyógyászati készítményekről szóló, 2018. december 11-i (EU) 2019/6 európai parlamenti és tanácsi rendeletre [2],

— tekintettel a növényvédő szerek forgalomba hozataláról szóló, 2009. október 21-i 1107/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletre [3], a peszticidek fenntartható használatának elérését célzó közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról szóló, 2009. október 21-i 2009/128/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre [4] és a peszticidekre vonatkozó statisztikákról szóló, 2009. november 25-i 1185/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletre [5],

— tekintettel a géntechnológiával módosított szervezetek környezetbe történő szándékos kibocsátásáról szóló, 2001. március 12-i 2001/18/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre [6],

— tekintettel a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról szóló, 2000. október 23-i 2000/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre [7]; a felszín alatti vizek szennyezés és állapotromlás elleni védelméről szóló, 2006. december 12-i 2006/118/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre [8] és a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről szóló, 1991. december 12-i 91/676/EGK tanácsi irányelvre [9],

---

[1] HL L 231., 2019.9.6., 1. o.
[2] HL L 4., 2019.1.7., 43. o.
[3] HL L 309., 2009.11.24., 1. o.
[4] HL L 309., 2009.11.24., 71. o.
[5] HL L 324., 2009.12.10., 1. o.
[6] HL L 106., 2001.4.17., 1. o.
[7] HL L 327., 2000.12.22., 1. o.
[8] HL L 372., 2006.12.27., 19. o.
[9] HL L 375., 1991.12.31., 1. o.

— tekintettel a tenyésztés céljából tartott állatok védelméről szóló, 1998. július 20-i 98/58/EK tanácsi irányelvre ([10]), a tojótyúkok védelmére vonatkozó minimumkövetelmények megállapításáról szóló, 1999. július 19-i 1999/74/EK tanácsi irányelvre ([11]); a hústermelés céljából tartott csirkék védelmét szolgáló minimumszabályok megállapításáról szóló, 2007. június 28-i 2007/43/EK tanácsi irányelvre ([12]); a sertések védelmére vonatkozó minimumkövetelmények megállapításáról szóló, 2008. december 18-i 2008/120/EK tanácsi irányelvre ([13]); a borjak védelmére vonatkozó minimumkövetelmények megállapításáról szóló, 2008. december 18-i 2008/119/EK tanácsi irányelvre ([14]); tekintettel az állatoknak a szállítás és a kapcsolódó műveletek közbeni védelméről szóló, 2004. december 22-i 2005/1/EK tanácsi rendeletre ([15]); az állatok leölésük során való védelméről szóló, 2009. szeptember 24-i 1099/2009/EK tanácsi rendeletre ([16]); a fertőző állatbetegségekről és egyes állategészségügyi jogi aktusok módosításáról és hatályon kívül helyezéséről („állategészségügyi rendelet") és a tudományos célokra felhasznált állatok védelméről szóló, 2016. március 9-i (EU) 2016/429 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ([17]), 2010. szeptember 22-i 2010/63/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvre ([18]),

— tekintettel „a termelőtől a fogyasztóig" stratégiáról a tisztességes, egészséges és környezetbarát élelmiszer-rendszer érdekében című 2020. május 20-i bizottsági közleményre (COM(2020)0381),

— tekintettel az Európai Parlamentnek a határt átlépő munkavállalók és idénymunkások Covid19-válsággal összefüggő európai védelméről szóló, 2020. június 19-i állásfoglalására ([19]),

— tekintettel a beporzókról szóló uniós kezdeményezésről szóló, 2019. december 18-i állásfoglalására ([20]) és az 546/2011/EU rendeletnek a növényvédő szerek mézelő méhekre gyakorolt hatásának értékelése tekintetében történő módosításáról szóló bizottsági rendelet tervezetéről szóló, 2019. október 23-i állásfoglalására ([21]),

— tekintettel az éghajlati és környezeti vészhelyzetről szóló, 2019. november 28-i állásfoglalására ([22]),

— tekintettel a „Védelmet nyújtó Európa: Tiszta levegőt mindenkinek!" című, 2019. március 13-i állásfoglalására ([23]),

— tekintettel „Az egységes egészségügyi megközelítés szerinti európai cselekvési terv az antimikrobiális rezisztencia (AMR) leküzdése érdekében" című, 2018. szeptember 13-i állásfoglalására ([24]),

— tekintettel a hetedik környezetvédelmi cselekvési program végrehajtásáról szóló, 2018. április 17-i állásfoglalására ([25]),

— tekintettel az élelmiszer-pazarlás csökkentésére és az élelmiszer-biztonság javítására irányuló erőforrás-hatékonysági kezdeményezésről szóló, 2017. május 16-i állásfoglalására ([26])

— tekintettel a vidéki térségekben a nőkről és szerepükről szóló, 2017. április 4-i állásfoglalására ([27]), valamint a nőkről, a nemek közötti egyenlőségről és az éghajlati igazságosságról szóló, 2018. január 16-i állásfoglalására ([28]);

— tekintettel „A fenntartható uniós mezőgazdaság technológiai megoldásai" című, 2016. június 7-i állásfoglalására ([29]),

---

([10]) HL L 221., 1998.8.8., 23. o.
([11]) HL L 203., 1999.8.3., 53. o.
([12]) HL L 182., 2007.7.12., 19. o.
([13]) HL L 47., 2009.2.18., 5. o.
([14]) HL L 10., 2009.1.15., 7. o.
([15]) HL L 3., 2005.1.5., 1. o.
([16]) HL L 303., 2009.11.18., 1. o.
([17]) HL L 84., 2016.3.31., 1. o.
([18]) HL L 276., 2010.10.20., 33. o.
([19]) HL C 362., 2021.9.8., 82. o.
([20]) HL C 255., 2021.6.29., 29. o.
([21]) HL C 202., 2021.5.28., 49. o.
([22]) HL C 232., 2021.6.16., 28. o.
([23]) HL C 23., 2021.1.21., 23. o.
([24]) HL C 433., 2019.12.23., 153. o.
([25]) HL C 390., 2019.11.18., 10. o.
([26]) HL C 307., 2018.8.30., 25. o.
([27]) HL C 298., 2018.8.23., 14. o.
([28]) HL C 458., 2018.12.19., 34. o.
([29]) HL C 86., 2018.3.6., 51. o.

2021. október 20., szerda

— tekintettel a mezőgazdasági céllal tartott és szaporított szarvasmarhafélék, házisertés-fajták, juh- és kecskefélék, valamint lófélék klónozásáról szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvre irányuló javaslatról szóló, 2015. szeptember 8-i jogalkotási állásfoglalására ([30]),

— tekintettel a feldolgozott élelmiszerekben található hús származási országának feltüntetéséről szóló, 2015. február 11-i állásfoglalására ([31]) és a bizonyos élelmiszerek származási országának vagy eredete helyének kötelező feltüntetéséről szóló, 2016. május 12-i állásfoglalására ([32]),

— tekintettel az Európai Számvevőszék „A vadon élő beporzók védelme az Unióban: nem hozott gyümölcsöt a Bizottság kezdeményezése" című, 15/2020. számú, 2020. július 9-i; a „Biodiverzitás a mezőgazdasági területeken: a közös agrárpolitika mindeddig nem tudta megállítani a hanyatlást" című, 13/2020. számú, 2020. június 5-i; „A növényvédelmi szerek fenntartható használata: kevés előrelépés történt a kockázatok mérése és csökkentése terén" című, 05/2020. számú, 2020. február 5-i; a „Vegyi anyagok jelentette veszélyek az élelmiszerekben: az uniós élelmiszer-biztonsági politika védi ugyan a fogyasztókat, de kihívásokkal szembesül" című, 02/2019. számú, 2019. január 15-i; az „Állatjólét az Európai Unióban: a gyakorlati végrehajtás elmarad az ambiciózus céloktól" című, 31/2018. számú, 2018. november 14-i és „Az élelmiszer-pazarlás elleni küzdelem: az Európai Uniónak alkalma nyílik az élelmiszer-ellátási lánc erőforrás-hatékonyságának javítására" című, 34/2016. számú, 2017. január 17-i és az antimikrobiális rezisztenciáról szóló, 21/2019. számú, 2019. november 19-i különjelentéseire,

— tekintettel az Európai Környezetvédelmi Ügynökség „Európa környezete – helyzetkép és kilátások 2020-ban: ismeretek a fenntartható Európára való átmenetért" című, 2020. május 11-i jelentésére,

— tekintettel a szociális jogok európai pillérére,

— tekintettel a Régiók Európai Bizottságának „A termelőtől a fogyasztóig – a helyi és regionális dimenzió" című, „a termelőtől a fogyasztóig" stratégiáról szóló, 2020. decemberi véleményére (NAT-VII/005),

— tekintettel eljárási szabályzata 54. cikkére,

— tekintettel a Fejlesztési Bizottság, a Nemzetközi Kereskedelmi Bizottság, a Belső Piaci és Fogyasztóvédelmi Bizottság és a Halászati Bizottság véleményére,

— tekintettel a Környezetvédelmi, Közegészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Bizottság és a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Bizottság jelentésére (A9-0271/2021),

A. mivel a Bizottság „A termelőtől a fogyasztóig" stratégiáról szóló közleménye holisztikus megközelítést határoz meg az európai élelmiszerrendszerre vonatkozóan, amelynek központi eleme a mezőgazdaság mint élelmiszer-szolgáltató, és elismeri az ellátási lánc valamennyi szereplőjének egymásra utaltságát és a stratégia célkitűzéseinek elérésével kapcsolatos közös felelősségüket, valamint a mezőgazdasági termelők kulcsfontosságú szerepét a közjavak biztosításában, többek között az éghajlatváltozás elleni küzdelemben; mivel azonban a stratégiának ennél tovább kell mennie, figyelembe véve a fogyasztók szerepét, jogait és felelősségét, valamint a mezőgazdasági termelők hosszú távú gazdasági életképességét; mivel a stratégia jelentős hatással van a nem élelmiszer jellegű mezőgazdasági termelésre, és ezt teljes mértékben figyelembe kell venni;

B. mivel a Közös Kutatóközpont „Modelling environmental and climate ambition in the agricultural sector with the CAPRI model: Exploring the potential effects of selected Farm to Fork and Biodiversity strategies targets in the framework of the 2030 Climate targets and the post 2020 Common Agricultural Policy" (A mezőgazdasági ágazat környezetvédelmi és éghajlat-politikai törekvéseinek modellezése a CAPRI modell segítségével: Az „a termelőtől a fogyasztóig" stratégia és a biodiverzitási stratégia egyes céljainak potenciális hatása a 2030-ra vonatkozó éghajlat-politikai célkitűzések és a 2020 utáni közös agrárpolitika tekintetében) című tanulmánya – más közelmúltbeli tanulmányokkal együtt – arra a következtetésre jut, hogy a stratégia céljainak megvalósítása jelentős hatást gyakorolna az uniós mezőgazdasági termelésre; mivel ezek a tanulmányok hangsúlyozzák, hogy az „a termelőtől a fogyasztóig" stratégia szerinti valamennyi jogalkotási javaslat részeként megbízható, tudományos előzetes hatásvizsgálatokra van szükség, amelyek gazdasági, társadalmi és környezeti szempontból is kiterjednek a fenntarthatóságra, valamint hogy figyelembe kell venni a halmozott hatásokat, a lehetséges kompromisszumokat, a célok eléréséhez szükséges eszközök rendelkezésre állását és az egyes tagállamok eltérő gazdálkodási modelljeit;

C. mivel az európai élelmiszerrendszernek olyan módon kell biztosítania a jó minőségű élelmiszert és a táplálkozás-biztonságot, amely hozzájárul a társadalmi jóléthez és a közegészséghez, valamint fenntartja, helyreállítja az ökoszisztéma egészségét, tiszteli a bolygó korlátait és biztosítja az állatok egészségét és jólétét; mivel jelenleg a teljes élelmiszerrendszer az emberi és állati egészségre és jólétre, valamint a környezetre, az éghajlatra és a biológiai

([30]) HL C 316., 2017.9.22., 278. o.
([31]) HL C 310., 2016.8.25., 15. o.
([32]) HL C 76., 2018.2.28., 49. o.

sokféleségre gyakorolt számos hatásért felelős, beleértve az erdőirtást és az ökoszisztéma pusztulását az EU-n kívül; mivel az élelmiszerek, az italok és egyéb mezőgazdasági termékek előállítási és fogyasztási módját ki kell igazítani a fenntartható fejlesztési célokkal, a Párizsi Megállapodással, a Biológiai Sokféleség Egyezménnyel, a növénygenetikai források élelmezési és mezőgazdasági felhasználásáról szóló nemzetközi egyezménnyel és az EU politikáival és kötelezettségvállalásaival való összhang biztosítása, valamint általánosságban a fenntarthatóság pillérei – így a környezetvédelem, az éghajlat, a biológiai sokféleség, a közegészségügy, az élelmiszerek megfizethetősége, az állatjólét, a mezőgazdasági termelőknek, a halászoknak és az élelmiszerlánc későbbi szereplőinek, valamint a vidéken és a part menti területeken élők gazdasági fenntarthatósága, valamint a szociális szempontok, például a munkakörülmények és foglalkoztatási feltételek és az egészségügyi és biztonsági előírások – közötti koherens egyensúly elérése érdekében; mivel más fontos tényezőket is figyelembe kell venni, például a kutatást és innovációt, a kereskedelempolitikát és a hulladékpolitikát;

D. mivel biztosítani kell az összhangot és a koherenciát „a termelőtől a fogyasztóig” stratégia, a közös agrár- és halászati politika, a kereskedelempolitika, a 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégia, az uniós erdőgazdálkodási stratégia, a körforgásos gazdaságra vonatkozó cselekvési terv, a biogazdasági cselekvési terv, az uniós éghajlat-politikai jogszabályok, valamint más kapcsolódó uniós szakpolitikák és stratégiák keretében előirányzott intézkedések között; mivel hangsúlyozni kell, hogy minden behozott élelmiszerre azonos, az Unióban érvényben lévő fenntarthatósági és agrár-élelmiszeripari biztonsági előírásokat kell alkalmazni;

E. mivel a biológiai sokféleséggel és az ökoszisztéma-szolgáltatásokkal foglalkozó kormányközi tudománypolitikai platform becslései szerint a földterületek 90 %-át várhatóan jelentősen megváltoztatják 2050-re, a földterületek 75 %-át pedig már jelentősen megváltoztatták; mivel a vizes élőhelyek 85 %-a már eltűnt ([33]); mivel a biológiai sokféleség döntő fontosságú az élelmezésbiztonság, az emberi jóllét és a világszintű fejlődés szempontjából; mivel a biológiai sokféleség csökkenése veszélyezteti az európai és globális mezőgazdasági termelést, élelmiszerrendszert és táplálkozást; mivel a becslések szerint a talajromláshoz kapcsolódó globális társadalmi és gazdasági költségek évente 5,5–10,5 billió eurót tesznek ki ([34]);

F. mivel a globális erdőirtás kb. 80 %-ára a mezőgazdasági hasznosítású földterületek bővülése miatt kerül sor ([35]); mivel az olyan termékek, mint a pálmaolaj, a hús, a szója, a kakaó, a kukorica, a faanyag és gumi iránti uniós kereslet – feldolgozott termékek vagy szolgáltatások formájában is – jelentős mértékben ösztönzi az erdőirtást, az erdőpusztulást, a talaj és az ökoszisztéma rombolását és az emberi jogok ehhez kapcsolódó megsértését szerte a világban, és globális szinten a teljes végső fogyasztásra vetített erdőirtás 10 %-át teszi ki ([36]); mivel a nem fenntartható halászat súlyos negatív hatást gyakorol a biológiai sokféleségre;

G. mivel a mezőgazdaságtól függő természetközeli élőhelyek, például a gyepterületek különösen veszélyeztetettek, és védettségi helyzetük lényegesen rosszabb, mint más, a mezőgazdaságtól nem függő élőhelytípusoké; mivel a mezőgazdaságtól függő élőhelyek 45 %-a rossznak minősül, szemben az egyéb élőhelyek 31 %-ával;

H. mivel a peszticidek túlzott használata a talaj-, víz- és légszennyezés jelentős forrása, és káros hatással van az emberi, állati és növényi egészségre; mivel ezért fokozni kell az erőfeszítéseket annak érdekében, hogy jelentősen csökkenjen a káros peszticidektől való függőség, az azokból eredő kockázatok és azok használata, valamint a műtrágyák és antibiotikumok használata; mivel a fenntartható gazdálkodási gyakorlatok – például az integrált növényvédelem, az agrárerdészet, az agroökológia, a biogazdálkodás és a precíziós gazdálkodási technikák – hozzájárulhatnak

([33]) Global Assessment Report on Biodiversity and Ecosystem Services 2019 (Globális vizsgálati jelentés a biológiai sokféleségről és az ökoszisztéma-szolgáltatásokról).

([34]) https://www.oecd.org/environment/resources/biodiversity/Executive-Summary-and-Synthesis-Biodiversity-Finance-and-the-Economic-and-Business-Case-for-Action.pdf

([35]) FAO, *a világ erdőinek állapota, 2016. Erdők és mezőgazdaság: a földhasználattal kapcsolatos kihívások és lehetőségek*, Róma, 2016. https://www.fao.org/3/i5588e/i5588e.pdf

([36]) Európai Bizottság, *az uniós fogyasztás erdőirtásra gyakorolt hatása: átfogó elemzés az uniós fogyasztás erdőirtásra gyakorolt hatásáról. Zárójelentés*, A tanulmányt az Európai Bizottság finanszírozta, és a VITO – International Institute for Applied Systems Analysis, a HIVA-Onderzoeksinstituut voor Arbeid en Samenleving és az International Union for the Conservation of Nature NL végezte 2013-ban.

a peszticidhasználat csökkentésére irányuló megoldások uniós és globális szintű biztosításához, és ezeket ösztönözni kell; mivel a tudományos kutatás ([37]) szerint a peszticidek használata jelentősen csökkenthető anélkül, hogy az negatívan befolyásolná a jövedelmezőséget és a termelékenységet, különösen akkor, ha azt a fenntartható alternatívák nagyobb elérhetősége kíséri;

I. mivel 2018-ban az uniós tagállamok több mint 81 000 tonna, Európában betiltott anyagokat tartalmazó növényvédő szer kivitelét hagyták jóvá ([38]); mivel a veszélyes peszticidek ezekben az országokban még nagyobb kockázatot jelentenek, mivel a felhasználási feltételek (pl. védőfelszerelés, légi permetezés) nem olyan szigorúak, mint az EU-ban; mivel ezek a tiltott növényvédő szerek az importált élelmiszerekben maradékanyagként visszatérhetnek az uniós piacra; mivel az ellenőrzési programok kimutatták, hogy számos, az EU-ban tiltott növényvédőszer-maradékot találtak az uniós piacon értékesített élelmiszerekben, az esetek 4,5 %-ában pedig az ezekre az anyagokra a fogyasztók biztonsága érdekében meghatározott maradékanyag-határértéket (MRL) meghaladó mennyiségben ([39]);

J. mivel a túlsúly és az elhízás gyors ütemű növekedése tapasztalható az EU-ban ([40]), ahol két felnőttből egy túlsúlyos vagy elhízott ([41]); mivel a túlsúlynak és az elhízásnak sokféle oka van, de a helytelen étrend és táplálkozás olyan kulcstényezők, amelyek a túlsúly és az elhízás magas előfordulási gyakoriságához vezetnek;

K. mivel a becslések szerint az EU-ban 2017-ben több mint 950 000 haláleset (ötből egy) és több mint 16 millió egészségben eltöltött életév elvesztése – főként a szív- és érrendszeri betegségek és a rákos megbetegedések miatt – az egészségtelen táplálkozásnak volt betudható ([42]); mivel az endokrin rendszert károsító vegyi anyagoknak az élelmiszerek és az élelmiszerek csomagolása révén való kitettség szintén fokozott veszélyt jelent a közegészségre nézve ([43]);

L. mivel az 1940 óta az emberekben megjelent zoonózisok mintegy fele a földhasználat megváltozásából ered ([44]); mivel az állatok egészsége minden fenntartható élelmiszerrendszer alapvető eleme, és az állatok egészségére gyakorolt hatások közvetlen hatással vannak az élelmiszerrendszer fenntarthatóságára;

M. mivel a becslések szerint évente 88 millió tonna élelmiszer-hulladék keletkezik az EU-ban, amelynek becsült költsége 143 milliárd EUR-t tesz ki ([45]); mivel az élelmiszer-pazarlásnak óriási környezeti hatása van, mivel ez felel az EU üvegházhatásúgáz-kibocsátásának mintegy 6 %-áért ([46]); mivel az EU-ban a háztartások (53 %) és a feldolgozó ágazat (19 %) járulnak hozzá legnagyobb mértékben az élelmiszer-pazarláshoz ([47]); mivel az EU-ban az élelmiszer-pazarlás 10 %-a a dátumjelöléssel és azzal függ össze, hogy a fogyasztók félreértik a dátumjelölési rendszer értelmezésének és használatának módját ([48]);

N. mivel az európai állattenyésztő gazdaságoknak értékesített antibiotikumok mennyisége 2011 és 2016 között 18,5 %-kal csökkent ([49]), aminek következtében a 2011–2018 közötti időszakban 35 %-kal csökkent az antibiotikum-teher a mezőgazdaságban, miközben a tagállamok többségében az élelmiszer-termelő állatok

---

([37]) Lechenet, M., Dessaint, F., Py, G. és mások, Reducing pesticide use while preserving crop productivity and profitability on arable farms (A peszticidek használatának csökkentése a szántóföldek termelékenységének és nyereségességének megőrzése mellett), Nature Plants 3, 17008, 2017.

([38]) https://www.publiceye.ch/en/topics/pesticides/banned-in-europe

([39]) Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság, The 2019 European Union Report on pesticide residues in food (Az Európai Unió 2019. évi jelentése az élelmiszerekben előforduló növényvédőszer-maradékokról), EFSA Journal, 2019. https://doi.org/10.2903/j.efsa.2021.6491

([40]) Eurostat, *Túlsúly és elhízás – BMI statisztikák*.

([41]) Eurostat, *The European Health Interview Survey, Wave 2*, 2013.

([42]) https://knowledge4policy.ec.europa.eu/health-promotion-knowledge-gateway/eu-burden-non-communicable-diseases-key-risk-factors_en

([43]) Muncke, J. és mások, „Az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő vegyi anyagok hatása az emberi egészségre: konszenzusos nyilatkozat – *Environmental Health, 19*.

([44]) Keesing, F. et al., „Impacts of biodiversity on the emergence and convey of infectious diseases" (A biológiai sokféleség hatásai a fertőző betegségek megjelenésére és átvitelére), *Nature 468*, 647–652. o., 2010.

([45]) Az európai élelmiszer-hulladék szintjének becsült értékei, FUSIONS, 2016. március.

([46]) FAO, *Az élelmiszer-pazarlás ökológiai lábnyoma és az éghajlat-változás*.

([47]) EU-Fusions, Az európai élelmiszer-hulladék szintjének becsült értékei, 2016. március.

([48]) ICF, *Market study on date marking and other information provided on food labels and food waste prevention* (Piaci tanulmány a dátumjelölésről és az élelmiszercímkéken feltüntetett egyéb információkról és az élelmiszer-pazarlás megelőzéséről), Az Európai Bizottság számára készített zárójelentés, 2018.

([49]) EMA: Sales of veterinary antimicrobial agents in 30 European countries (Állatgyógyászati antimikrobiális szerek értékesítése 30 európai országban). Tendenciák 2010–2016. 8. ESVAC-jelentés (https://www.ema.europa.eu/en).

antimikrobiális fogyasztása alacsonyabb vagy sokkal alacsonyabb, mint az embereké ([50]); mivel azonban nagy különbségek vannak a tagállamok között, és egyes antimikrobiális szerek fogyasztása még mindig túl magas ([51]); mivel az antimikrobiális rezisztencia nagy veszélyt jelent az emberi egészségre; mivel az antibiotikumok állattenyésztésben való használatának csökkentése és minimalizálása hozzá fog járulni megjelenésének és terjedésének lassításához;

O. mivel az Éghajlatváltozási Kormányközi Testület (IPCC) már 2018-ban közzétette a 1,5 °C-os globális felmelegedésről szóló különjelentését, amely szerint a globális felmelegedés 1,5 °C-ra való korlátozása a társadalom minden területén gyors, kiterjedt és példa nélküli változásokat igényelne; mivel a rendszeres aszályok, árvizek, erdőtüzek és új kártevők miatt az éghajlatváltozás és a biológiai sokféleség csökkenése egyre nagyobb fenyegetést jelent az élelmezésbiztonságra és a megélhetésre; mivel az élelmiszerrendszerek felelősek a globális üvegházhatásúgáz-kibocsátás 29 %-áért, és ezáltal erőteljes hatást gyakorolnak az éghajlatra, a biológiai sokféleségre, a vízre, a levegőre, a talajra és a szénelnyelőkre; mivel az EU mezőgazdasági ágazata az EU teljes ÜHG-kibocsátásának mintegy 10 %-áért felelős, jelentős különbségekkel a tagállamok között, és a mezőgazdaság az üvegházhatást okozó gázok nemzeti kibocsátásának 3–33 %-áért felelős ([52]);

P. mivel az európai mezőgazdaságból származó üvegházhatásúgáz-kibocsátás 1990 óta mintegy 20 %-kal csökkent; mivel az ÜHG-kibocsátás csökkenése a mezőgazdaságban 2012 óta jelentősen lelassult, sőt néhány év során még nőtt is ([53]); mivel a mezőgazdaság a természet- és ökoszisztéma-alapú megoldások alkalmazása révén aktívan hozzájárulhat a szénmegkötéshez az olyan természetes szénelnyelők növelésével, mint a hosszú vetésforgók, a köztestermesztés, a permakultúra, az agroökológia és az ökoszisztémák helyreállítása, és különösen a tőzeglápok helyreállítása és fenntartása a természetes szénelnyelők és a szénmegkötés növelése érdekében;

Q. mivel a mezőgazdaság az Unió elsődleges PM10-kibocsátásának harmadik legjelentősebb forrása, ahogyan azt az Európai Környezetvédelmi Ügynökség is hangsúlyozza; mivel az ammónia (NH3) mezőgazdaságból származó kibocsátása hozzájárul az Európában minden tavasszal tapasztalható nagy PM-koncentrációkhoz, valamint hozzájárul mind a rövid, mind a hosszú távú negatív egészségügyi hatásokhoz;

R. mivel az EU hétszer annyi nitrogént és háromszor annyi foszfort fogyaszt, mint ami bolygónk tűrőképességének határain belül fenntarthatónak és méltányosnak tekinthető ([54]);

S. mivel az életciklusra vonatkozó nagyobb mennyiségű információra, valamint az ellátási láncra vonatkozó információk jobb nyomon követésére és ellenőrzésére van szükség az európai élelmiszerrendszer környezeti hatásának csökkentése terén elért eredmények számszerűsítéséhez;

T. mivel a családi gazdaságok vezette multifunkcionális agrár-élelmiszeripari ágazat európai modellje – amely többféle gazdálkodási modellből áll – az EU gazdaságának és társadalmának kulcsfontosságú eleme, és az egész EU-ban biztosítania kell a versenyképes, magas színvonalú és diverzifikált élelmiszer-termelést, az élelmezésbiztonságot, a helyi ellátási láncokat, a helyes mezőgazdasági gyakorlatokat, a földterületek és a vízkészletek védelmét, a magas szintű környezetvédelmi és állatjóléti normákat és a dinamikus vidéki térségeket; mivel a megfelelően támogatott mezőgazdasági politika elő fogja mozdítani a fokozottabban helyi ellátási láncokra és a fenntarthatóbb mezőgazdasági gyakorlatokra való átállást, amely magasabb szintű környezetvédelmi és állatjóléti normákhoz vezet;

U. mivel fontos kiemelni a mikro-, kis- és középvállalkozásoknak az uniós agrár-élelmiszeripari ágazatban az ellátási lánc valamennyi szakaszában – a feldolgozástól a kiskereskedelemig – betöltött kulcsszerepét a stratégia célkitűzéseinek elérésében;

([50]) Az ECDC/EFSA/EMA második közös jelentése az antimikrobiális szerek fogyasztásának és az antimikrobiális rezisztencia emberekből és élelmiszer-termelő állatokból származó baktériumokban való előfordulásának integrált elemzéséről, 2017.

([51]) ECA, „*Antimikrobiális rezisztencia: az állategészségügyi ágazatban javult a helyzet, de a jelenség továbbra is kihívást jelent az Unió számára*” című, 21/2019. sz. különjelentéséről

([52]) EEA, Data viewer on greenhouse gas emissions and removals by countries by countries and the EU greenhousehouse Gas Monitoring Mechanism (Az üvegházhatásúgáz-kibocsátásra és -elnyelésre vonatkozó adatok, amelyeket az országok az UNFCCC-nek és az üvegházhatást okozó gázok uniós nyomonkövetési mechanizmusának küldtek), lásd még IEEP 2019, Net-Zero Agriculture in 2050: How to get there (Zéró nettó kibocsátású mezőgazdaság: hogyan érhető el?) (https://ieep.eu/publications/net-zero-agriculture-in-2050-how-to-get-there).

([53]) EEA üvegházhatású gáz – adatmegjelenítő – Európai Környezetvédelmi Ügynökség (europa.eu)

([54]) Az Európai Környezetvédelmi Ügynökség 1/2020. sz. kiadványa:

2021. október 20., szerda

V. mivel a mezőgazdasági ágazatnak továbbra is biztonságos és tápláló élelmiszert kell előállítania, a földterületek fenntarthatóbb megtartása és művelése mellett, ami mind ellensúlyozza a vidéki területek elnéptelenedését; mivel az európai mezőgazdasági termelők megfelelnek a legmagasabb globális normáknak, és továbbra is kiváló minőségű élelmiszereket szállítanak nemcsak az európai polgárok, hanem számos, más kontinensen élő polgár számára is; mivel, bár a mezőgazdasági ágazat rendkívül nagy stratégiai értékkel bír, alig több mint egy évtized alatt több millió gazdaság szűnt meg, amelyek az összes gazdaság több mint egyharmadát teszik ki Európában, és túlnyomó részük kis családi vállalkozás;

W. mivel az európai mezőgazdaságnak a fenntarthatóbb gyakorlatokra és a körforgásra történő átállása jelentős beruházásokat tesz szükségessé, és egyik előfeltétele a finanszírozáshoz való megfelelő hozzáférés; mivel az Európai Beruházási Bank (EBB) elkötelezte magát amellett, hogy az éghajlat-politikai fellépéssel és a környezeti fenntarthatósággal kapcsolatos beruházások finanszírozásának rá eső részét oly módon növelje, hogy 2025-ben és azt követően elérje műveleteinek 50 %-át; mivel ezt fel lehetne használni a fenntartható gyakorlatokhoz hozzájáruló technológiák bevezetésére, valamint a mezőgazdaság és a körforgásos gazdaság közötti kapcsolat erősítésére;

X. mivel a jó minőségű talaj növeli a föld élelmiszer-termelő, vízszűrő és szénelnyelő képességét, így nemcsak az éghajlat stabilizálásához járul hozzá, hanem az élelmezésbiztonsággal kapcsolatos szükségletek kielégítéséhez, a biológiai sokféleség helyreállításához, a mezőgazdasági területeink védelméhez és egy egészségesebb élelmiszerrendszer kiépítéséhez is; mivel a regeneratív mezőgazdaság mint az élelmiszer-termelés és a földgazdálkodás egyik megközelítése enyhítheti ezeket a kihívásokat, elősegítve a föld és a talaj megfelelő kezelésén alapuló, rendkívül ellenálló mezőgazdasági rendszerre történő átállást;

Y. mivel fontos, hogy a fogyasztók teljes mértékben tájékozottak legyenek, lehetőségük nyíljon és képesek legyenek megalapozott döntéseket hozni az élelmiszerekkel kapcsolatban; mivel ehhez egészséges és biztonságos élelmiszer-környezetre van szükség, amely biztosítja, hogy az egészséges és fenntartható választás egyben könnyű és megfizethető legyen mindenki számára, valamint elősegíti és ösztönzi az emberi egészséget támogató fogyasztási szokásokat, miközben biztosítja a természeti és emberi erőforrások fenntartható használatát és a magas szintű állatjólétet; mivel a tájékoztatás, az oktatás és a figyelemfelhívó kampányok önmagukban nem elegendőek a fenntarthatóbb és egészségesebb fogyasztói döntések felé való elmozduláshoz, mivel ezeket befolyásolhatják az olyan szempontok, mint a normák és konvenciók, az ár, a kényelem, a szokások és az élelmiszerválaszték megjelenítésének módjai; mivel azonban tájékozott polgárok a keresleti oldalon fontos szerepet játszhatnak Európa éghajlat-politikai, erőforrás-hatékonysági és biológiai sokféleséggel kapcsolatos célkitűzéseinek megvalósításában; mivel a tápanyagtartalomnak és a származásnak a címkén való kötelező feltüntetése, valamint az állatjólétre és a fenntarthatóságra vonatkozó érthető tájékoztatás alapvetően valamennyi élelmiszerterméken, valamint a tényleges termelési költségekre vonatkozó nyilvános tájékoztatás segíthet abban, hogy a fogyasztók figyelme az egészséges, fenntartható és biztonságos táplálkozásra irányuljon; mivel a fogyasztók tájékoztatását a digitális korhoz is hozzá kell igazítani, ám senkit sem szabad hátrahagyni;

Z. mivel a mediterrán étrend – amelyet az UNESCO 2010-ben az emberiség szellemi kulturális örökségének ismert el – magas táp-, társadalmi és kulturális értékkel bíró, egészséges, kiegyensúlyozott étrendként ismert, amely a terület és a biológiai sokféleség tiszteletén alapul és biztosítja a halászattal, a fenntartható vadászattal és a mezőgazdasággal kapcsolatos hagyományos tevékenységek és kézműipar megőrzését és fejlődését, valamint védelmi szerepet játszik a fő krónikus degeneratív betegségek elsődleges és másodlagos megelőzésében;

AA. mivel a víz és a mezőgazdaság elválaszthatatlanul összekapcsolódik, és a mezőgazdasági ágazatban a fenntartható vízgazdálkodás elengedhetetlen a kiváló minőségű és megfelelő mennyiségű élelmiszer termelésének és a vízkészletek megőrzésének biztosításához;

AB. mivel az élelmiszerpiac globalizációja fokozódik, és ezzel együtt nőtt az EU és a nem uniós országok közötti szabadkereskedelmi megállapodások jelentősége;

AC. mivel figyelembe kell venni a jelenleg hatályos környezetvédelmi előírások végrehajtását követően elért eredményeket;

AD. mivel a Covid19 által okozott világjárvány miatt kialakult súlyos helyzet az európai agrár-élelmiszerlánc valamennyi szereplőjére hatással volt, az elsődleges termeléstől a vendéglátóiparig;

AE. mivel az európai élelmiszerrendszer kulcsfontosságú szerepet játszott a Covid19-világjárvány idején, bizonyítva rezilienciáját a nehéz körülmények és egészségügyi kockázatok között együtt dolgozó mezőgazdasági termelők és szövetkezeteik vagy termelői szervezeteik, az élelmiszer-értékláncban foglalkoztatott munkavállalók, feldolgozók, a forgalmazók és kiskereskedők körében, lezárásokkal és egészségügyi kockázatokkal szembesülve, annak biztosítása érdekében, hogy az európai fogyasztók továbbra is akadálytalanul hozzáférhessenek biztonságos, megfizethető és kiváló minőségű termékekhez; mivel az EU belső piaca és mezőgazdasági rendszere jórészt és gyorsan megbirkózott az ellátás megszakadásával a Covid19-válság során, ami mindazonáltal rávilágított a bonyolult élelmiszer-ellátási láncok bizonyos sebezhetőségeire, és arra, hogy biztosítani kell a hosszú távú élelmezésbiztonságot, az ellenálló képességet és a rövid ellátási láncokat; mivel ebben az összefüggésben alapvető fontosságú hangsúlyozni az élelmezésbiztonság és az ellátási láncok biztonságának értékét valamennyi uniós polgár számára, valamint annak fontosságát, hogy minden szükséges eszköz álljon a mezőgazdasági termelők rendelkezésére annak érdekében, hogy változatos élelmiszereket állíthassanak elő fenntartható módon;

AF. mivel ugyan a mezőgazdasági termelők jogait az FAO a növénygenetikai források élelmezési és mezőgazdasági felhasználásáról szóló nemzetközi egyezménye 2004-ben rögzítette, de a szellemi tulajdonra vonatkozó szabályok gyakran ellentétesek voltak e jogokkal, veszélybe sodorva a helyi, hagyományos és őshonos vetőmagrendszereket;

AG. mivel a fogyasztókat egyre inkább aggasztja az állatjólét és az állategészségügy; mivel az állatjólét magas szintje fontos a fenntartható fejlődés szempontjából, és képes megerősíteni az európai mezőgazdasági termelők gazdasági és környezeti fenntarthatóságát, új piacot teremtve a mezőgazdasági termelők számára a magasabb szintű állatjóléti normákon alapuló termékek értékesítése terén; mivel a Bizottság bejelentette a meglévő állatjóléti jogszabályok értékelését és felülvizsgálatát, beleértve az állatok szállítására és levágására vonatkozó jogszabályokat is; mivel a tenyésztett állatok védelmére vonatkozó horizontális szabályok, valamint az összes tenyésztett fajra vonatkozó, tudományosan megalapozott, fajspecifikus állatjóléti követelmények jelentősen előmozdítanák az állatjólétet; mivel a fenntarthatóbb gazdálkodás lehetővé tétele és az állatjólét javítása érdekében alapvető fontosságúak az átmeneti időszakok és a mezőgazdasági termelők támogatása a jogszabályi változások tekintetében;

AH. mivel a földrajzi jelzések az évszázados uniós örökségből erednek, és az emberiség környezetéhez való alkalmazkodásának és az uniós identitás kifejezésének gyümölcsei;

AI. mivel rendkívül fontos az élelmiszercsalások és a tisztességtelen gyakorlatok elleni küzdelem a csalárd tevékenységek felismerése és kivizsgálása révén;

1. üdvözli „a termelőtől a fogyasztóig” stratégia ambícióit és célkitűzéseit, amelyek fontos lépéseket jelentenek a fenntartható, tisztességes, egészséges, állatbarát, regionálisabb, diverzifikált és reziliens élelmiszerrendszer biztosításában, amely központi szerepet játszik az európai zöld megállapodásban és a fenntartható fejlődési célokban kitűzött célok elérésében; hangsúlyozza az egészséges emberek, egészséges társadalmak, egészséges állatok és az egészséges bolygó közötti megbonthatatlan kapcsolatokat; hangsúlyozza, hogy ez a stratégia alapvető fontosságú ahhoz, hogy az élelmiszerrendszer – beleértve az állattenyésztést és a növénytermesztést – bolygónk tűrőképességének határain belülre kerüljön, ugyanakkor hangsúlyozza a tisztességes munka, a foglalkoztatási feltételek és a tisztességes lehetőségek elérésének fontosságát az élelmiszer-értéklánc egészében, valamint a megfelelő és kiegyensúlyozott szakpolitikai megközelítés kialakításának szükségességét; ösztönzi a Bizottságot, hogy a stratégiát a lehető leghamarabb konkrét jogalkotási és nem jogalkotási intézkedésekké alakítsa át, amelyeket az átmenetet szolgáló megfelelő pénzügyi támogatási mechanizmusok kísérnek;

A fellépés szükségessége

2. emlékeztet arra, hogy a hatásvizsgálatok az uniós szabályalkotási folyamat szerves részét képezik; üdvözli a Bizottság bejelentését, miszerint a „termelőtől a fogyasztóig” stratégia keretében bevezetendő jogalkotási kezdeményezésekre vonatkozóan a minőségi jogalkotásra vonatkozó iránymutatásokkal összhangban részletes hatásvizsgálatokat, többek között nyilvános konzultációkat kíván végezni, ideértve a hatékony mennyiségi célokkal kapcsolatos hatásvizsgálatokat is ([55]); hangsúlyozza, hogy ezeknek az előzetes tudományos hatásvizsgálatoknak megbízható környezeti vizsgálatokat kell magukban foglalniuk, átfogó és rendszerszintű megközelítésben ki kell terjedniük a fenntarthatóság három dimenziójára (környezeti, gazdasági és társadalmi, beleértve az egészségügyet is), és figyelembe kell venniük a kumulatív hatásokat, továbbá magukban kell foglalniuk a fellépés elmaradásának költségét az emberi egészségre, a környezetre, a biológiai sokféleségre és az általános fenntarthatóságra gyakorolt azonnali és hosszú távú hatások tekintetében, valamint figyelembe kell venniük a generációs megújulást, a szakpolitikai célok közötti lehetséges kompromisszumokat, a célok eléréséhez szükséges eszközök rendelkezésre állását és az uniós tagállamok eltérő gazdálkodási modelljeit; megjegyzi, hogy le kell írni

([55]) Kiriakídisz asszony válasza az E-000689/2021. sz. írásbeli választ igénylő kérdésre.

2021. október 20., szerda

az egyes célkitűzések számítási módszereit, bázisértékeit és referencia-időszakait, és kiemeli a tagállamokkal való együttműködés, konzultáció és közös munka szükségességét; tudomásul veszi, hogy a termelőtől a fogyasztóig stratégia első félidős felülvizsgálatát 2023 közepére tervezik; hangsúlyozza, hogy ennek a félidős értékelésnek holisztikus és rendszerszintű módon mélyrehatóan kell tükröznie valamennyi intézkedés kumulatív hatását, lefedve a fenntarthatóság valamennyi dimenzióját, legyen szó a környezeti, a gazdasági vagy a társadalmi dimenzióról, beleértve az egészségügyet is;

3. üdvözli a fenntartható élelmiszerrendszerekre vonatkozó, átlátható adatokon alapuló és a legújabb tudományos ismereteket figyelembe vevő jogszabályi keretre irányuló, tényeken alapuló javaslat bejelentését; felkéri a Bizottságot, hogy használja fel ezt a javaslatot egy jövőorientált, holisztikus, kiegyensúlyozott, integrált és környezeti, társadalmi és gazdasági szempontból fenntartható közös élelmiszer-politika meghatározására, amelyhez valamennyi szereplő hozzájárul, és amelynek célja az uniós élelmiszerrendszer környezeti és éghajlati lábnyomának csökkentése, továbbá a biológiai sokféleségre, valamint az emberi és állati egészségre és jólétre gyakorolt negatív hatások csökkentése annak érdekében, hogy Európa legkésőbb 2050-re az első klímasemleges és közel nulla szennyezésű kontinenssé váljon, valamint rezilienciájának megerősítése érdekében, hogy az éghajlatváltozás, a környezetkárosodás és a biológiai sokféleség csökkenése ellenére garantálni tudja a közép- és hosszú távú élelmezésbiztonságot; hangsúlyozza, hogy az élelmiszerlánc egészében biztosítani kell a gazdasági és társadalmi fenntarthatóságot, mivel a jó társadalmi-gazdasági kilátások és a különböző érintett ágazatok versenyképessége hozzá fog járulni a stratégia céljainak eléréséhez; ösztönzi az EU-t, hogy a multifunkcionális, környezetvédelmi, társadalmi (beleértve az egészségügyet is) és gazdasági szempontból fenntartható mezőgazdasági ágazat elve, az ENSZ Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezetének (FAO) agroökológiai elvei, valamint az ENSZ élelemhez való joga alapján vállaljon vezető szerepet a fenntarthatóság felé történő globális átmenetben a termelőtől a fogyasztóig, miközben fokozott szakpolitikai következetességet és koherenciát biztosít annak érdekében, hogy az európai élelmiszerrendszer valamennyi szereplője reális és átlátható SMART célkitűzéseken alapuló hosszú távú tervezést végezhessen; hangsúlyozza, hogy sürgős és merész politikai és jogszabályi változtatásokra van szükség, tekintve a jelenlegi élelmiszerrendszer fenntarthatósága fejlesztésének szükségességét és az intézkedések elmulasztása miatti magasabb költségeket igazoló elsöprő tudományos bizonyítékokat, és kiemeli az innováció és a fenntartható gyakorlatok fontosságát; javasolja, hogy vegyék figyelembe az egyes tagállamokban elért alapokat és eredményeket, valamint az egyedi (regionális) feltételeket, miközben támogatják a know-how és a bevált módszerek tagállamok közötti cseréjét; hangsúlyozza a teljes élelmiszer- és italelosztási lánc bevonásának szükségességét, beleértve a termelést, a feldolgozást, a marketinget, a tárolást, a szállítást, a terjesztést, a vendéglátást és a kiskereskedelmet, az ártalmatlanítást, a másodlagos anyagok újrahasznosítását; felszólít arra, hogy ez a jogalkotási javaslat teljes mértékben vegye figyelembe a haszonállatok jólétét, mivel ez szerves részét képezi az élelmiszerek fenntarthatóságának;

4. támogatja az új és meglévő nemzeti, regionális és helyi élelmiszer-politikák megkönnyítését, ösztönzését és bővítését célzó élelmiszer-politikai stratégiai tervek kidolgozását ([56]), figyelembe véve az európai élelmiszerszegénység összetett kérdését is; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy e terveket független, pártatlan tudományos és kutatási tevékenység támogassa és bevonják a legkülönfélébb területekről származó érdekelt feleket, hogy törvényes és inkluzív folyamatot biztosítsanak; hangsúlyozza, hogy az irányítás új átfogó megközelítésére van szükség az uniós élelmiszer- és mezőgazdasági politikák és az azokat befolyásoló szakpolitikák, például a kereskedelem-, az energia-, a verseny- és az éghajlat-politika közötti koherencia biztosítása, valamint a szinergiák fokozása és a kompromisszumok elkerülése és kezelése érdekében; ezért strukturált párbeszédre szólít fel a Parlament, a tagállamok és az élelmiszerrendszer valamennyi szereplője, köztük a polgárok között az e stratégia által kínált valamennyi lehetőség kiaknázása, valamint a holisztikus közös uniós élelmiszer-politika kidolgozása és végrehajtása terén fennálló hiányosságok, lehetőségek és kihívások megvitatása érdekében; felhívja a Bizottságot, hogy mozdítsa elő a fenntarthatóság és annak különböző összetevői közös megértéséről szóló társadalmi párbeszédet a fenntartható élelmiszerrendszerre vonatkozó jogszabályi keretre irányuló javaslata során, amelynek végső soron a fenntarthatóság valamennyi szempontját magában foglaló egyetlen koherens megközelítésén kell alapulnia;

5. üdvözli a Bizottság javaslatát egy vészhelyzeti terv kidolgozására az élelmiszer-ellátás és az élelmezésbiztonság biztosítása terén, az élelmiszerrendszereket érintő válságokra adott közös európai válasz összehangolása érdekében; ragaszkodik ahhoz, hogy az emberek, cégek vagy tagállamok pánikmozgásai és túlreagálásai elkerülése érdekében megelőzési megközelítésre van szükség; úgy véli, hogy megfelelő választ fog adni az élelmiszer-biztonsággal kapcsolatos növekvő elvárásokra, amelyekkel európai szinten kell foglalkozni; sürgeti a Bizottságot, hogy a stratégiai élelmiszerkészletekkel kapcsolatos kérdéseket úgy kezelje, ahogyan azt az Unió-szerte található stratégiai kőolajkészletek vonatkozásában is teszi;

([56]) Európai Környezetpolitikai Intézet (IEEP) és Ecologic Institute, Think 2030 Policy paper, *European food and agriculture in a new paradigma: Can global challenges like climate change be addressed through a farm to fork approach? (Az európai élelmiszer és mezőgazdaság új paradigmája: kezelhetők-e a globális kihívások, például az éghajlatváltozás a „termelőtől a fogyasztóig" megközelítés révén?), 2021. https://think2030.eu/wp-content/uploads/2021/02/European-food-and-agriculture-in-a-new-paradigm-WEB.pdf*

6. hangsúlyozza, hogy intézkedésekre van szükség a fenntartható gazdálkodás elősegítése, a peszticidek használatának és kockázatának csökkentése, a talaj ökoszisztémáinak védelme és helyreállítása, valamint a termőföld olyan tájjellegű elemeinek bővítése érdekében, amelyek támogatják a természetvédelmi irányelvek által védett fajok és élőhelyek helyreállítását, beleértve a beporzókat és azok élőhelyeit; emlékeztet arra, hogy a mezőgazdaság termelékenysége és rezilienciája a természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodástól függ, hogy garantálhassuk élelmiszerrendszerünk hosszú távú fenntarthatóságát;

7. hangsúlyozza, hogy az európai fogyasztók, mezőgazdasági termelők és vállalkozások érdekeltek a fenntarthatóbb élelmiszerrendszer felé történő sikeres átállásban; kiemeli, hogy az érdekelt felek jobb tájékoztatása és az agrárpolitika támogathatja ezt az átállást; hangsúlyozza, hogy az élelmiszer-termelés ökológiai átállása és az éghajlatváltozás mérsékléséhez való ebből fakadó hozzájárulás kölcsönösen előnyös helyzetet teremthet az elsődleges termelők, a környezet, a gazdaság és a társadalom egésze szempontjából, fenntartható, biztonságos, elegendő, megfizethető, egészséges és tápláló élelmiszereket biztosítva, és olyan kiegyensúlyozott megközelítéssel érhető el, amely szinergiát teremt a fenntartható gyakorlatokat és a gazdasági lehetőségek között; megismétli, hogy az ágazat arányos hozzájárulásának biztosítása érdekében a mezőgazdaságnak célkitűzéseket és ösztönzőket alkalmazó részét kell képeznie az EU azon törekvésének, hogy legkésőbb az évszázad közepére elmozduljon a nettó nulla kibocsátás irányába, ugyanakkor foglalkozni kell az európai élelmiszer-termeléshez és -fogyasztáshoz kapcsolódó, de Európán kívül keletkező kibocsátásokkal is; hangsúlyozza, hogy a mezőgazdasági termelők részvétele és támogatásuk az éghajlatváltozás elleni küzdelem terén döntő fontosságú a globális mérséklésre irányuló célok elérése érdekében, anélkül, hogy veszélyeztetnék a globális élelmezés- és táplálkozásbiztonságot és a fenntartható fejlődési célokat;

8. hangsúlyozza, hogy koherenciát kell biztosítani a „termelőtől a fogyasztóig” stratégia és az európai zöld megállapodás célkitűzései között, többek között az éghajlatra, a biológiai sokféleségre, a szennyezésmentességre és az egészségügyre vonatkozóan; hangsúlyozza, hogy a biológiai sokféleség fenntartása és fokozása kulcsfontosságú az EU és a globális élelmezésbiztonság megőrzése szempontjából, és hogy garantálni kell a koherenciát az EU biodiverzitási stratégiájával, ideértve a Natura 2000 és a védett tengeri területek hozzájárulását az egészséges élelmiszer-termelés támogatásához, valamint az összhangot a közös agrárpolitikával (KAP), a közös halászati politikával (KHP), az uniós kereskedelempolitikákkal és az uniós biogazdasági stratégiával; kiemeli, hogy a fenntartható fejlesztési célok megfelelő keretet biztosítanak a környezetvédelmi, társadalmi és gazdasági célkitűzések koherens és rendszerszintű integrálásához, és lehetővé teszik olyan átfogó szakpolitikák kialakítását, amelyek jobban tükrözik az egyes szakpolitikai célkitűzések közötti összefüggéseket; emlékeztet arra, hogy a fenntartható fejlődéshez annyira szükséges szakpolitikai koherencia elérése érdekében a társadalmi dimenziót a gazdasági és környezeti dimenziókkal együtt teljes mértékben be kell építeni „a termelőtől a fogyasztóig” stratégia kezdeményezéseibe; kitart amellett, hogy a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) nyolc alapegyezményével összhangban fenntarthatósági kritériumként kell figyelembe venni a munkakörülmények javítását, a kollektív tárgyalást és a szociális védelmet;

Az állampolgárok, a munkavállalók, a termelők, forgalmazók és a környezet érdekeit szolgáló élelmiszerlánc kiépítése

9. üdvözli a peszticidek fenntartható használatáról szóló irányelv és a peszticidek, a szegényes szerves és ásványi források miatti tápanyagveszteség és antibiotikumok forgalmazásának csökkentésére vonatkozó célok felülvizsgálatáról szóló határozatot, és meg van győződve arról, hogy ezek a célok jól elérhetőek, de megvalósíthatóságuk a biztonságosabb, hatékony és eredményes alternatívák rendelkezésre állásától függ; kiemeli a további holisztikus oktatás és kommunikáció fontosságát, többek között tanácsadó szolgálatok révén ezen átalakulás megvalósítása érdekében; hangsúlyozza, hogy e csökkentési céloknak kötelező jellegűeknek kell lenniük, és hogy azokat holisztikus, megelőző és körforgásos megközelítések – például ökológiai és agroökológiai gyakorlatok, innovatív, fenntartható mezőgazdasági gyakorlatok, adott esetben precíziós mezőgazdaság és integrált növény- és növényvédelmi gyakorlatok végrehajtása, valamint az életciklus-szemléleten alapuló fenntartható alternatívák alkalmazása – révén kell megvalósítani; hangsúlyozza, hogy a nem vegyi, alacsony kockázatú peszticidek esetében gyorsított értékelési, engedélyezési és regisztrációs eljárásokat kell kialakítani, biztosítva ugyanakkor, hogy értékelésük ugyanolyan szigorú legyen, mint más anyagok esetében; kitart amellett, hogy minden tagállamnak – éghajlati és mezőgazdasági termelési jellemzői szerint – a KAP-stratégiai tervek és más releváns szakpolitikai eszközök felülvizsgálatakor szilárd, hatékony és határidőhöz kötött mennyiségi csökkentési célokat kell kitűznie azzal a céllal, hogy a zöld megállapodás szennyezőanyag-mentességi célkitűzésével összhangban nullára csökkentse a talajba, a felszín alatti vizekbe, a felszíni vizekbe és a levegőbe jutó mezőgazdasági kibocsátásokat, és ezt jól meghatározott terményspecifikus támogatási intézkedésekkel egészítse ki, biztosítva az elszámoltathatóságot és a végrehajthatóságot minden szinten, valamint független és teljes körű adatokat használva fel e célok eléréséhez, valamint a fenntartható mezőgazdasági termeléssel kapcsolatos innovatív kutatási és képzési megoldások támogatásához és képzéséhez; felhívja a Bizottságot, hogy támogassa a tagállamokat a peszticidek használatára vonatkozó szabályok

felügyeleti, nyomonkövetési és végrehajtási rendszereik javításában, valamint fokozza a végfelhasználók felé történő kommunikációt és figyelemfelkeltést; megismétli a fenti célok és célkitűzések jogszabályokba való átültetésére irányuló felhívását, többek között a peszticidek fenntartható használatáról szóló irányelv felülvizsgálata révén, és felhívja a Bizottságot, hogy tisztázza, hogyan fogja kezelni az egyes tagállamoknak az uniós szintű kötelező célkitűzésekhez való hozzájárulását az egyenlő versenyfeltételek biztosítása mellett, és tisztázza e célok alapértékeit, figyelembe véve az egyes tagállamok eltérő kiindulási pontjait, erőfeszítéseit és jellemzőit, valamint hogy azonosítsa egyértelműen a ma már ismert számos nem szintetikus és egyéb alternatívát, illetve ezek rendelkezésre állását, az ágazat életképességére, a mezőgazdasági termelők jövedelmére és az élelmezésbiztonságra gyakorolt hatását, továbbá felkéri a Bizottságot, hogy készítsen tervet a mezőgazdaságban felhasznált szintetikus anyagok minimalizálására; felhívja a Bizottságot, hogy jobb kommunikáció, figyelemmel követés és ellenőrzések révén támogassa a tagállamokat abban, hogy különös figyelmet fordítsanak azokra a különös feltételekre, amelyek a peszticidek felszín alatti vizek védelmi övezeteiben történő alkalmazására vonatkoznak;

10. hangsúlyozza az integrált növényvédelem kulcsfontosságú szerepét a peszticidektől való függőség csökkentésében, és sürgeti a tagállamokat, hogy biztosítsák annak alkalmazását és végrehajtásának szisztematikus értékelését és figyelemmel követését; felhívja a tagállamokat, hogy alakítsák át az integrált növényvédelem általános elveit gyakorlati és mérhető kritériumokká, és ellenőrizzék ezeket a kritériumokat a gazdaságok szintjén, és felhívja a Bizottságot annak biztosítására, hogy a tagállamok KAP-stratégiai terveikben hatékonyan hajtsák végre ezeket az integrált növényvédelmi elveket; sürgeti őket, hogy fogalmazzanak meg minden növényre vonatkozóan jól meghatározott és az adott terményhez igazodó intézkedéseket és gyakorlatokat, például a virágsávok kiindulási alapul vételét a peszticidek használatának és a kártevők rezisztenciájának a visszafordítása céljából; felhívja az élelmiszerláncban működő kiskereskedőket, hogy proaktívan működjenek együtt a mezőgazdasági termelőkkel az ellátási láncukba tartozó valamennyi növény tekintetében rendelkezésre álló integrált növényvédelmi gyakorlatok és módszerek végrehajtása és kiterjesztése terén, és környezeti, társadalmi és irányítási jelentéseikben számoljanak be a célokhoz és a csökkentési célokhoz való saját hozzájárulásukról;

11. úgy véli, hogy bár az EU rendelkezik a világ egyik legszigorúbb rendszerével, mind magát a peszticidek jóváhagyásáról szóló rendeletet, mind annak végrehajtását javítani kell; emlékeztet a peszticidek uniós engedélyezési eljárásáról szóló állásfoglalására ([57]), és elvárja, hogy a Bizottság és a tagállamok késedelem nélkül foglalkozzanak valamennyi felhívásával, hangsúlyozza, hogy a szabályozási keretnek ösztönöznie kell az innovációt és a kutatást a jobb és biztonságosabb növényvédő szerek és alternatívák kifejlesztése érdekében; rámutat, hogy amellett, hogy felülvizsgálja a peszticidek fenntartható használatáról szóló irányelvet, a peszticidek használatának és az ahhoz fűződő kockázatoknak a csökkentése érdekében a Bizottságnak, az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóságnak (EFSA) és az Európai Gyógyszerügynökségnek (EMA) javítania kell a növényvédő szerek környezeti kockázatértékelését a peszticidek vízminőségre és az ivóvízforrásokra gyakorolt hatásainak figyelembevétele érdekében, beleértve a kumulatív és kombinált hatásokat; sürgeti a Bizottságot, hogy megfelelően értékelje a szakpolitikai célkitűzések megvalósítása terén elért eredményeket, és javítsa az (EU) 2019/782 bizottsági irányelvben ([58]) meghatározott harmonizált kockázati mutatókat a toxicitás, a perzisztencia és a biológiai felhalmozódás figyelembevétele érdekében, valamint vegye figyelembe a mezőgazdasági területeket vagy a hatóanyagok mennyiségét és a növényvédő szerek használatának módját annak érdekében, hogy hatékonyan csökkentse a szintetikus peszticidek és nehézfémek használatát a hagyományos és az ökológiai gazdálkodásban, valamint fogadjon el egyértelmű, tudományosan megalapozott kritériumokat arra vonatkozóan, hogy mi minősül elfogadhatatlan környezeti hatásnak, figyelembe véve a többféle növényvédő szernek való (akut és krónikus) expozíciót, beleértve a kumulatív és szinergikus hatásokat is; kitart amellett, hogy a peszticidek megelőzési célú felhasználását – beleértve a szisztemikus növényvédő szerekkel végzett vetőmagkezelést is – a lehető legnagyobb mértékben korlátozni kell, amennyiben az veszélyt jelent az emberi egészségre vagy a környezetre; felkéri a Bizottságot, hogy legkésőbb 2022 közepéig terjessze elő a növényvédő szerekkel kapcsolatos adatokra vonatkozó jogalkotási javaslatát;

12. felszólítja a Bizottságot, hogy gondoskodjon az 1107/2009/EK rendeletben foglalt rendelkezések helyes alkalmazásáról, és ezáltal garantálja többek között, hogy a peszticidek szükséghelyzeti engedélyezéséről szóló értesítések kapcsán tartsanak be bizonyos minimális követelményeket, előírva a tagállamok számára többek között azt, hogy nyújtsanak teljes körű és részletes magyarázatot, és az értesítéseket hozzák nyilvánosságra üdvözli, hogy az EFSA részt vesz ezen eltérések kivizsgálásában;

([57]) Az Európai Parlament 2019. január 16-i állásfoglalása a peszticidek uniós engedélyezési eljárásáról HL C 411., 2020.11.27., 48. o.

([58]) A Bizottság 2019. május 15-i (EU) 2019/782 irányelve a 2009/128/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek a harmonizált kockázati mutatók meghatározása tekintetében történő módosításáról HL L 127., 2019.5.16., 4. o.

13. kéri, hogy az MRL-ek meghatározása során teljes mértékben vegyék figyelembe a peszticidek kumulatív és szinergikus hatásait, valamint hogy az új MRL-ek iránti kérelmek értékelésekor az MRL-rendelet 14. cikkével összhangban jobban vegyék figyelembe az állat-egészségügyi és környezeti kockázatokra vonatkozó kritériumokat; kéri, hogy a forgalomba hozatalt követő biofelügyeleten keresztül gyűjtött adatokat használják fel a növényvédő szerek várható expozíciós szintjei pontosságának ellenőrzésére a maximális maradékanyag-határértékek meghatározása, valamint a mezőgazdasági dolgozók, a lakosok, a közelben tartózkodók és a fogyasztók, valamint a haszonállatok elfogadható expozíciós szintjének meghatározása tekintetében; hangsúlyozza, hogy a peszticidek használatával kapcsolatos jövőbeni uniós jogalkotási kezdeményezésekben a továbbiakban is nagy figyelmet kell fordítani a munkavállalók egészségének és biztonságának védelmére; emlékeztet annak fontosságára, hogy minden felhasználó védőfelszerelést kapjon, valamint átfogó tájékoztatásban és oktatásban részesüljön a peszticidek használatáról és a hozzájuk kapcsolódó veszélyekről; hangsúlyozza annak szükségességét, hogy minden mezőgazdasági munkavállaló hivatalos dokumentációt kapjon a munkája során felhasznált peszticid típusáról; hangsúlyozza, hogy e célok elérése érdekében elengedhetetlen a munkájuk során rákkeltő anyagokkal és mutagénekkel kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók védelméről szóló 2004/37/EK irányelv ([59]), a peszticidek fenntartható használatáról szóló 2009/128/EK irányelv és munkájuk során vegyi anyagokkal kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók egészségének és biztonságának védelméről szóló 98/24/EK tanácsi irányelv ([60]) további felülvizsgálata;

14. üdvözli a Bizottság elköteleződését, amely szerint lépéseket fog tenni a tápanyagveszteség legalább 50 %-os csökkentése érdekében, biztosítva ugyanakkor, hogy a talaj termőképessége ne romoljon; meggyőződése, hogy ezt legjobban a tápanyagkörforgás bezárása, a tápanyagok visszanyerése és újrafelhasználása, valamint a mezőgazdasági termelők hüvelyes növények termesztésére való ösztönzése és jutalmazása révén lehetne elérni; ragaszkodik ahhoz, hogy ehhez jogilag kötelező jogalkotási kezdeményezésekre, valamint olyan intézkedésekre van szükség, amelyek lehetővé teszik a mezőgazdasági termelők számára a tápanyag-gazdálkodás javítását; hangsúlyozza e célok megvalósításának fontosságát a tápanyag-gazdálkodás holisztikus és körkörös megközelítése, például agroökológiai gyakorlatok és intelligens gazdálkodás által, amelyek a talajminőség és a biodiverzitás szempontjából kölcsönös előnyökkel járhatnak, és segíthetik a mezőgazdasági termelőket az ásványi eredetű trágyáktól való függőségük megszüntetésében, illetve a foszfor- és nitrogénáramlás csökkenésében; rámutat arra, hogy a nem hatékony trágyázás csökkentése és a túlzott trágyázás fokozatos megszüntetése során figyelembe kell venni a különböző műtrágyák éghajlati és környezeti hatásait, beleértve a nehézfémek jelenlétét is; sürgeti a tagállamokat, hogy stratégiai terveikben terjesszenek elő olyan intézkedéseket, amelyek előmozdítják a tápanyagok hatékony kezelését és körforgásos jellegét, valamint határozottan támogassák a mezőgazdasági tanácsadók és a mezőgazdasági termelők oktatását, és használják ki a KAP reformját a mezőgazdasági ágazat ammóniakibocsátásának csökkentésére szolgáló lehetőségként; hangsúlyozza, hogy a tápanyagok megfelelőbb kezelése gazdasági és környezeti előnyökkel egyaránt együtt jár; kiemeli a modern és innovatív technológiák és megoldások alkalmazásának fontosságát, például a precíziós gazdálkodást, a növények igényeihez igazított célzott trágyázást, a növénytáplálkozással kapcsolatos tanácsadási szolgáltatásokat és irányítási támogatást, valamint azt, hogy e célból széles sávú hálózatot kell telepíteni a vidéki területeken; úgy véli, hogy támogatni kell a fenntartható mezőgazdasági üzleti modelleket a szennyező anyagoktól mentes hulladékáramokból származó tápanyag-visszanyerés, -újrahasznosítás és -újrafelhasználás támogatása érdekében;

15. hangsúlyozza, hogy a vegyi növényvédő szerek használatának és az azokhoz kapcsolódó kockázatok csökkentésére, valamint a tápanyagveszteség csökkentésére irányuló célok elérése érdekében biztonságosabb alternatívákat kell elérhetővé tenni egy működő növényvédelmi eszköztár biztosítása érdekében; kiemeli azonban az oktatás fontosságát a megelőző intézkedések megfelelő alkalmazásának biztosításában; felszólít az alternatív növényvédő szerek, műtrágyák, ellenállóbb fajták kutatásának és fejlesztésének fokozására, amelyek kevesebb ráfordítást igényelnek a stabil terméshozás és a digitális eszközök biztosításához, valamint az alkalmazási módszerekre és technológiákra, például a precíziós mezőgazdaságra vonatkozó ösztönzők fokozására; felkéri a Bizottságot, hogy gyorsítsa fel és egyszerűsítse az új növény-egészségügyi megoldások – köztük az alacsonyabb hatású növényvédő szerek, például az alacsony kockázatú anyagok vagy biooldatok – elfogadását, és horizontális jogszabályokba vezessen be a természetes anyagokra vonatkozó fogalommeghatározást és külön kategóriát, valamint indítson kezdeményezéseket ezen alacsony kockázatú, egyszerű és természetben előforduló anyagok alternatív értékelési módjainak megtalálása érdekében; hangsúlyozza továbbá, hogy a növénykárosítók elterjedésének elkerülése érdekében a növényvédő szerek csökkentett használatát a növény-egészségügyi védelem terén a vegyi növényvédő szerekkel azonos hatékonyságú, fenntartható alternatívák fokozott piaci elérhetőségének kell kísérnie; felszólít továbbá olyan intézkedésekre, amelyek megkönnyítik az új megközelítési módszerek beépítését az élelmiszerekre és takarmányokra vonatkozó kémiai kockázatértékelésekbe, csökkentve az állatkísérletek szükségességét, és végső soron hozzájárulva az állatkísérletek teljes kivezetéséhez;

([59]) Az Európai Parlament és a Tanács 2004/37/EK irányelve (2004. április 29.) a munkájuk során rákkeltő anyagokkal és mutagénekkel kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók védelméről. HL L 158., 2004.4.30., 50. o.

([60]) A Tanács 98/24/EK irányelve (1998. április 7.) a munkájuk során vegyi anyagokkal kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók egészségének és biztonságának védelméről HL L 131., 1998.5.5., 11. o.

2021. október 20., szerda

16. ismételten hangsúlyozza a méhek és más beporzók védelmének alapvető fontosságát a peszticidek káros hatásaival és a betegségekkel szemben; emlékeztet 2019. október 23-i kifogására ([61]), és megismétli a Bizottsághoz intézett felhívását annak biztosítására, hogy a méhekre vonatkozó iránymutatások felülvizsgálata és a jövőbeli végrehajtási jogi aktusok ne eredményezzék az EFSA méhekre vonatkozó 2013. évi iránymutatásában meghatározottnál alacsonyabb szintű védelmet a méhek számára, illetve hogy a méhekről szóló iránymutatás a legújabb tudományos és technikai ismereteken alapuljon, és ezért javasolja az egységes elvek módosítását, nem csak a mézelő méhek akut toxicitása tekintetében, hanem legalább a mézelő méhek krónikus toxicitása és lárvatoxicitása, valamint a poszméhek akut toxicitása tekintetében is; megjegyzi, hogy az EFSA megtervezi saját modellezési rendszerét, az ApisRAM-ot, amely úgy tűnik, hogy jobban megfelel a méhek biológiájának, mint a BeeHAVE, és kevesebb összeférhetetlenséget tartalmaz; sürgeti a Bizottságot, hogy sürgősen értékelje újra azokat az anyagokat, amelyek ugyanolyan hatásmechanizmussal rendelkeznek, mint a neonikotinoidok;

17. megismétli felhívását, hogy egy beporzókra vonatkozó mutatót ([62]) és egy helyreállítási célt kell bevezetni; felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy biztosítsanak egy új, az egész EU-ra kiterjedő beporzómegfigyelési keretrendszert, amely tagállami szinten bevezetett megbízható rendszerekkel, közbenső mérföldkövekkel, és egyértelmű határidőkhöz kötött célkitűzésekkel, mutatókkal és célokkal rendelkezik; hangsúlyozza, hogy a nyomon követési tevékenységeket be kell építeni az új KAP nyomon követési és értékelési keretébe;

18. felhívja a tagállamokat, hogy végezzék el a mezőgazdasági területek biológiai sokféleségének, ezen belül a beporzóknak a módszeres, egységes helyszíni megfigyelését, a szakemberek, a mezőgazdasági termelők és a civil tudósok bevonásával, és használják fel az adatokat az uniós szakpolitikák és végrehajtásuk értékelésének segítésére;

19. emlékeztet az egységes egészségügyi megközelítés fontosságára; hangsúlyozza, hogy az antimikrobiális rezisztencia (AMR) egyre növekvő transznacionális és határokon átnyúló egészségügyi veszély, ahol az összehangolt uniós fellépés változást hozhat; elismeri az antimikrobiális szerek állatokon való használatának csökkentése érdekében tett jelentős erőfeszítéseket, hozzájárulva az antibiotikum-rezisztencia csökkentésére irányuló globális erőfeszítésekhez; hangsúlyozza azonban, hogy tovább kell csökkenteni az antibiotikumok használatát, többek között az élelmiszer-termelésben; üdvözli a Bizottság arra irányuló tervét, hogy 2030-ig 50 %-kal csökkentse a haszonállatoknak és az akvakultúrának szánt antimikrobiális szerek értékesítését, hangsúlyozza, hogy figyelembe kell venni a tagállami szinten már elért eredményeket; rámutat arra, hogy e cél eléréséhez közbenső célokra és egyértelmű fellépésekre és intézkedésekre van szükség, beleértve az uniós jogszabályokban előírt szankciók alkalmazását is; emlékeztet továbbá arra, hogy e cél eléréséhez kulcsfontosságúak a jobb állattenyésztési gyakorlatok, mivel a jobb állatjólét javítja az állatok egészségét, és ezáltal csökkenti a gyógyszeres kezelés szükségességét; úgy véli, hogy az állatgyógyászati készítményekről szóló rendelet ([63]) és a gyógyszeres takarmányokról szóló (EU) 2019/4 rendelet ([64]) megfelelő végrehajtása tovább fogja csökkenteni az antibiotikumok használatát, és felhívja a Bizottságot, hogy ellenőrizze a tagállamok általi végrehajtást és érvényesítést; hangsúlyozza, hogy az antimikrobiális szereknek – a humán tartalék antibiotikumok kivételével – alapvető felhasználásra továbbra is rendelkezésre kell állniuk az állatok egészségének és jólétének folyamatos védelme érdekében;

20. üdvözli a haszonállatok és az akvakultúra tekintetében az antibiotikumok teljes uniós értékesítésének további csökkentésének szükségességét, és hangsúlyozza, hogy az e területre vonatkozó uniós kezdeményezéseket az egységes egészségügyi megközelítés keretében fogadták el és fogják elfogadni, amely elismeri az emberek, állatok és a környezet egészsége és jóléte közötti kölcsönös függőséget; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy összpontosítsanak további intézkedésekre a fenntartható innovatív megoldások lehetővé tétele és ösztönzése érdekében, különösen a megelőzési eszközök és az alternatív kezelések terén; erőfeszítéseket szorgalmaz, hogy az EU-ba behozott állati eredetű termékekre az állatgyógyászati készítményekről szóló rendeletben megállapítottakkal egyenértékű normákat alkalmazzanak; megjegyzi, hogy a takarmány-adalékanyagokról szóló rendelet ([65]) felülvizsgálata keretében foglalkozni kell azon anyagok felhasználásával, amelyek jelenleg nem minősülnek antibiotikumnak, de az állatgyógyászati készítményekről szóló rendelet 4. cikkének (14) bekezdésével összhangban antibiotikum-tulajdonságokkal rendelkeznek, és amelyeket az állattenyésztésben és az akvakultúrában megelőző felhasználás céljából fel lehet használni; felhívja a figyelmet arra, hogy az élelmiszerláncban dolgozó munkavállalók esetében fennáll az AMR-kórokozók kialakulásának kockázata, például amikor állatgyógyászati készítmények alkalmazása során a „top dressing” technikát alkalmazzák; hangsúlyozza, hogy megfelelő intézkedéseket kell hozni e súlyos foglalkozás-egészségügyi kockázat csökkentése érdekében;

([61]) HL C 202., 2021.5.28., 49. o.

([62]) A beporzókra vonatkozó uniós kezdeményezésben (COM(2018)0395) tett kötelezettségvállalásnak megfelelően, 5C. intézkedés https://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/species/pollinators/documents/EU_pollinators_initiative.pdf

([63]) Az (EU) 2019/6 rendelete, (HL L 4., 2019.1.7., 43. o.)

([64]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/4 rendelete (2018. december 11.) a gyógyszeres takarmányok előállításáról, forgalomba hozataláról és felhasználásáról, a 183/2005/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról és a 90/167/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről, (HL L 4., 2019.1.7., 1. o.).

([65]) Az Európai Parlament és a Tanács 1831/2003/EK rendelete (2003. szeptember 22.) a takarmányozási célra felhasznált adalékanyagokról (HL L 268., 2003.10.18., 29. o.).

21. emlékeztet arra, hogy a mezőgazdaság és az erdőgazdálkodás fontos szerepet játszik az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásban és annak kezelésében; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy felismerjék és nyomon kövessék a mezőgazdaságnak és az állattenyésztésnek az üvegházhatású gázok kibocsátására és a földhasználatra gyakorolt hatását; hangsúlyozza az e kibocsátások csökkentésének követelményét annak érdekében, hogy hozzájáruljanak az EU-nak a Párizsi Megállapodás iránti elköteleződéséhez; hangsúlyozza a természetes szénelnyelők fokozásának és a mezőgazdasági szén-dioxid-, metán- és dinitrogén-oxid-kibocsátás csökkentésének szükségességét, különösen a takarmányozási- és állattenyésztési ágazatban, valamint az ásványi műtrágya ágazatban, az állatjólét további megsértése és a talaj termékenységének romlása nélkül; elismeri, hogy az egészséges állatok kevesebb természeti erőforrást igényelnek, és hogy a fenntartható állattenyésztési gyakorlatok az ÜHG-kibocsátás csökkenéséhez vezethetnek; megfelelő és testreszabott szabályozási intézkedéseket és célértékeket szorgalmaz a mezőgazdaságból és a kapcsolódó földhasználatból származó kibocsátásokra vonatkozóan az „Irány az 55 %!" intézkedéscsomag részeként, annak biztosítása érdekében, hogy ezekben az ágazatokban ambiciózusan csökkenjen az üvegházhatást okozó gázok kibocsátása, többek között azáltal, hogy kezelik az állatállomány sűrűségét az EU-ban, valamint az importált takarmányból és élelmiszerből származó, beágyazott földhasználati kibocsátást; koherens szakpolitikai kombinációra szólít fel, amely lehetővé teszi a fenntarthatóbb gyakorlatokra – például a legeltetéses külterjes állattenyésztésre – való átállást egy olyan vegyes gazdálkodási rendszer részeként, amely tiszteletben tartja a helyi környezet teherbíró képességét és támogatja a biológiai sokféleséget;

22. megjegyzi a takarmányadalékok területén tett ígéretes fejlesztéseket, amelyek segítik az állattenyésztésből származó üvegházhatású gázok, valamint a víz- és légszennyező anyagok kibocsátásának csökkentését; e tekintetben üdvözli a Bizottság terveit, hogy támogassa a fenntartható és innovatív takarmány-adalékanyagok piacra kerülését, és releváns kutatási programokat kér, támogatandó a jövőbeni fejlesztést;

23. rámutat, hogy az extenzív állandó gyepterület-alapú, erdei legeltetéses vagy extenzív ökológiai állattenyésztés, amely gyakran magas környezeti értéket képviselő legelőket foglal magában, az európai élelmiszerrendszer kulcsfontosságú eleme, és annak minőségi rendszerei számos hagyományos vidéki közösség meghatározó elemét képezik, amelyek lehetővé teszik számukra, hogy termelékenyen hasznosítsák azokat a földterületeket, amelyeket egyébként elhagytak volna; hangsúlyozza, hogy a földalapú és alacsony népsűrűségű mezőgazdasági termelés e formája többszörös pozitív hatást gyakorolhat a környezetre és a kulturális tájak megőrzésére, hozzájárul a vidéki területek elnéptelenedéssel és elhagyással szembeni védelméhez, segít enyhíteni az éghajlatváltozást, és hozzájárul a körforgásos gazdasághoz és a biológiai sokféleség helyreállításához, ezért támogatni és ösztönözni kell; hangsúlyozza, hogy támogatni kell azokat a mezőgazdasági üzemeket, amelyek fenntarthatóbb termelési formákra térnek át, és eltávolodnak az olyan gazdálkodási gyakorlatoktól, mint a nagy állománysűrűség és a monokultúrák; felhívja a Bizottságot annak biztosítására, hogy politikái és finanszírozási programjai támogassák a hagyományos európai kulturális tájat, például a lejtős és teraszos szőlőültetvényeket és a biológiai sokféleséget támogató, állandó gyepterületeken alapuló külterjes termelést; megjegyzi, hogy a tagállamok által az élőhelyvédelmi irányelv ([66]) 17. cikke szerint készített jelentések kiemelik, hogy számos féltermészetes gyepterület kedvezőtlen, nem megfelelő vagy rossz védettségi helyzetben van, az ezektől függő beporzók pedig fenyegetett helyzetben vannak, ami veszélybe sodorja a beporzási szolgáltatásokat;

24. felszólít az állattenyésztés jogi keretének erőteljesebb harmonizálására az EU-ban, közös, tudományosan megalapozott állatjóléti mutatók alkalmazásával, és üdvözli a Bizottság azon kötelezettségvállalását, hogy szükség esetén értékeli és felülvizsgálja a meglévő állatjóléti jogszabályokat; hangsúlyozza, hogy fontos számításba venni az állatjóléti tudomány legújabb eredményeit és válaszolni a magasabb állatjóléti normák iránti köz-, politikai és piaci igényekre; felhívja a Bizottságot, hogy terjesszen elő jogalkotási javaslatot azzal a céllal, hogy fokozatosan megszüntessék a ketrecek használatát az uniós állattenyésztésben, megvizsgálva a 2027-ig történő fokozatos megszüntetés lehetőségét; szükségesnek tartja, hogy a fokozatos megszüntetés tudományosan megalapozott hatásvizsgálaton alapuljon, továbbá egy megfelelő átmeneti időszak biztosítását; felhívja a Bizottságot, hogy fajonkénti megközelítést alkalmazzon, amely figyelembe veszi és értékeli az egyes állatok (amelyeknek a sajátos szükségleteiknek megfelelő elhelyezési rendszerekkel kell rendelkezniük) jellegzetességeit, ugyanakkor óvja az állatok és az emberek egészségét, biztosítja a munkavállalók védelmét, valamint megfelelő támogatást és átmeneti időszakot biztosít a mezőgazdasági termelők és a tenyésztők versenyképességének fenntartása érdekében;

25. emlékeztet a magas színvonalú állatjóléti rendszer fontosságára, beleértve a szállítást és a vágást is; hangsúlyozza, hogy az állatjólét magas szintje a fenntartható fejlődés része, és elengedhetetlen a kiváló élelmiszer-minőséghez, amely elősegíti az egészségesebb táplálkozást azáltal, hogy a fogyasztók elvárásait teljesíti, és hozzájárul a biológiai sokféleség megőrzéséhez is; hangsúlyozza, hogy koherens és összehangolt megközelítésre van szükség, figyelembe véve az emberi egészséget, a környezetet, a biológiai sokféleséget, az állatok egészségét és jólétét, valamint az éghajlatot a fenntartható élelmiszerrendszerre való hivatkozáskor;

([66]) A Tanács 92/43/EGK Irányelve (1992. május 21.) a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről (HL L 206., 1992.7.22., 7. o.).

2021. október 20., szerda

26. fontosnak tartja kötelezettségszegési eljárások indítását a rendszerszerűen meg nem felelő tagállamokkal szemben a meglévő állatjóléti jogszabályok végrehajtása és érvényesítése terén, valamint szükség esetén a joghézagok megszüntetését és az állatjólétre vonatkozó jogszabályok magasabb szintű meghatározását; hangsúlyozza, hogy az EU-nak figyelembe kell vennie, hogy a nem uniós országok megfelelnek-e az állatjóléti normáknak, különösen az importált termékek esetében;

27. hangsúlyozza, hogy az állatoknak a lehető legkisebb mértékű félelmet és szorongást kell átélniük szállításuk és levágásuk során, és ezért üdvözli a meglévő, az állatok szállítására és levágására vonatkozó állatjóléti jogszabály felülvizsgálatára irányuló szándékot; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy könnyítsék meg a helyi vágási megoldásokat, beleértve a mobil vágást is, kisebb egységekkel és az állatok szenvedésének elkerüléséről szóló jobb személyzeti képzéssel; felhívja a Bizottságot, hogy lehetőség szerint mozdítsa elő az élőállat-szállítás alternatíváit;

28. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy hajtsák végre és érvényesítsék a vonatkozó uniós jogszabályokat, különösen az állatoknak a szállítás és a kapcsolódó műveletek közbeni védelméről szóló 1/2005/EK tanácsi irányelvet ([67]); sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy jelenleg nem tartják be az Európai Bíróság azon ítéletét, amely szerint az állatjólét védelme nem áll meg az EU külső határain, és hogy ezért az Európai Unióból induló állatszállítóknak az EU-ból való kilépéskor is meg kell felelniük az európai állatjóléti szabályoknak, ugyanakkor rámutatnak arra, hogy alkalmazása nehézségekbe ütközik a nem uniós területeken fennálló joghatóság hiánya miatt;

29. emlékeztet arra, hogy az IPBES szerint az új betegségek és járványok 70 %-a állati eredetű; mély aggodalmát fejezi ki az állatról emberre terjedő zoonotikus betegségek (antropozoonózisok), például a Q-láz, a madárinfluenza és az A típusú influenza új törzse (H1N1) egyre gyakoribb megjelenése miatt, amit súlyosbít az éghajlatváltozás, a környezetkárosodás, a földhasználat megváltozása, az erdőirtás, a biológiai sokféleség és a természetes élőhelyek pusztulása és az azokra nehezedő nyomás, a vadon élő állatok illegális kereskedelme, valamint súlyosbítanak jelenlegi élelmiszer-termelési és -fogyasztási rendszereink; hangsúlyozza, hogy az intenzív állattenyésztési rendszerek, amelyek hasonló genotípusú állatokat zárnak össze, növelhetik az állatok fertőző betegségekkel szembeni érzékenységét, megteremtve a zoonotikus betegségek megjelenésének és terjedésének feltételeit ([68]); felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy gyorsítsák fel az e mezőgazdasági gyakorlatoktól és a vadon élő állatok és növények fenntarthatatlan felhasználásától – többek között az illegális kereskedelemtől – való elmozdulást, valamint az állat-egészségügyi megelőzés jobb kezelése, valamint a magas szintű állat-egészségügyi és állatjóléti normák előmozdítása felé, többek között az EU kereskedelmi partnereivel közösen, a zoonózist okozó betegségek és az invazív fajok elterjedésének megakadályozása, valamint az EU magas szintű biológiai biztonsági normáinak mint világszinten bevált gyakorlatoknak az előmozdítása érdekében; elismeri, hogy a megelőzésre és a betegségekre való felkészültségnek, azaz a diagnózis, a prevenció és a kezelési módszerek rendelkezésre állásának kulcsszerepe van és volt az embereket és az állatokat fenyegető veszélyek visszaszorításában;

30. üdvözli, hogy a Bizottság elismerte a biogazdálkodást mint a fenntarthatóbb élelmiszerrendszerek felé vezető uniós út egyik erős összetevőjét, valamint azt a törekvést, hogy 2030-ig növeljék az EU ökológiai gazdálkodás alá vont mezőgazdasági területeit; kiemeli, hogy a tagállamok többsége már elfogadta az ökológiai termelés alá vont mezőgazdasági területek növelésére vonatkozó célkitűzést; várakozással tekint a bioágazatnak a stratégia átfogó hatásvizsgálatában szereplő elemzése elé, és hangsúlyozza a biogazdálkodásra vonatkozó európai cselekvési terv jelentőségét a biogazdálkodás elterjedésének növelésében; hangsúlyozza, hogy az ökológiai ágazat fejlődését és növekedését piacvezérelt és az ellátási láncot érintő fejlesztéseknek, valamint a bioélelmiszerek iránti további keresletet ösztönző és a fogyasztói bizalmat biztosító intézkedéseknek kell kísérniük, a közbeszerzéssel, a pénzügyi ösztönzőkkel és a promóciós intézkedések széles skálájával, a kutatással, az innovációval, a képzéssel és a tudományos ismeretek átadásával együtt, amelyek mindegyike hozzájárulna az ökológiai termékek piacának stabilitásához és a mezőgazdasági termelők méltányos díjazásához;

([67]) HL L 3., 2005.1.5., 1. o.

([68]) IPBES, Workshop Report on Biodiversity and Pandemics (Műhelyjelentés a biológiai sokféleségről és a pandémiákról); EPRS, *The link between biodiversity loss and the increasing spread of zoonotic diseases (A biológiai sokféleség csökkenése és a zoonózisok terjedése közötti kapcsolat);* HSI jelentés: *The connection between animal agriculture, viral zoonoses, and global pandemics* (Az állattenyésztés, a vírusos zoonózisok és a világméretű járványok közötti kapcsolat); Dhingra SM, Artois J, Dellicour S, et al. 2018. „Geographical and historical patterns in the emergences of novel highly pathogenic avian influenza (HPAI) H5 and H7 viruses in poultry", (A baromfiban előforduló, magas patogenitású madárinfluenza (HPAI) H5 és H7 vírusok megjelenésének földrajzi és történelmi mintái) *Frontiers in Veterinary Science 5:84*. https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5996087/; Jones BA, Grace D, Kock R, és mások: „Zoonosis emergence linked to agricultural intensification and environmental change" (Zoonózisok megjelenése a mezőgazdasági intenzívebbé válással és a környezeti változásokkal összefüggésben), 2013., *Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America 110(21):8399-404*. www.pnas.org/content/110/21/8399.

31. üdvözli azt az elképzelést, hogy egyes gazdaságokban már megvalósult a természetes szénmegkötés fokozása, ösztönzése és jutalmazása a talajban, további jutalmakkal jutalmazva a mezőgazdasági termelőket a szénmegkötés helyes mezőgazdasági gyakorlatainak kidolgozásáért és fenntartásáért, aminek az egész EU-ban a szénelnyelők növekedéséhez kell vezetnie; hangsúlyozza, hogy a mezőgazdasági és élelmiszer-politikáknak meg kell könnyíteniük a fenntartható gazdálkodásra való áttérést azáltal, hogy jutalmazzák a mezőgazdasági termelőket az általuk nyújtott környezeti és éghajlati előnyökért; hangsúlyozza az olyan természetalapú megoldások fontosságát, mint a széles körű vetésforgó, a köztestermesztés, a permakultúra, az agroökológia és az ökoszisztémák helyreállítása, és különösen a tőzeglápok helyreállítása és fenntartása a természetes szénelnyelők és a szénmegkötés növelése érdekében; hangsúlyozza azonban, hogy az éghajlatra, a biológiai sokféleségre, a talajra, a vízre, a levegőre és az állatjólétre jelentős negatív hatást gyakorló mezőgazdasági és gazdálkodási gyakorlatokat nem szabad éghajlat-politikai finanszírozásban részesíteni, sem ösztönözni, sem jutalmazni; felhívja a Bizottságot, hogy vizsgálja meg a szén-dioxid-kibocsátás megbízható számszerűsítésére és tanúsítására szolgáló keretet, amelynek el kell kerülnie a „zöldrefestés” néven ismert megtévesztés lehetőségét; felhívja a Bizottságot, hogy terjesszen elő több lehetőséget a szén-dioxid-gazdálkodásra, és hangsúlyozza, hogy a szén-dioxid-piacok az ÜHG-kibocsátás csökkentésére irányuló, sokkal szélesebb szabályozási és nem szabályozási intézkedések részét képezik, és hangsúlyozza, hogy a szén-dioxid-gazdálkodási rendszereknek az éghajlat-politikai célkitűzések elérésére szolgáló ösztönző eszköztár részét kell képezniük; kéri, hogy a javaslatok legyenek összhangban az állatjóléti és a környezeti célkitűzésekkel és a zöld megállapodás „ne árts” elvével; támogatja a regeneratív mezőgazdasági gyakorlatok ösztönző elterjesztését, a technológiákhoz, adatokhoz, képzéshez és információhoz való hozzáférés javítását, valamint a mezőgazdasági termelők bevételének kiegészítését a szénmegkötés és az ökoszisztéma-szolgáltatásokkal kapcsolatos kifizetések révén, növelve ezáltal a rezilienciájukat;

32. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy biztosítsák a vetőmagok és szaporítóanyagok biztonságát és sokféleségét annak érdekében, hogy stabil terméshozamokat és növényfajtákat biztosítsanak az éghajlatváltozás okozta nyomáshoz alkalmazkodva, ideértve a hagyományos és a helyi viszonyokhoz igazított fajtákat, valamint az ökológiai termelésre és az alacsony ráfordítású gazdálkodási rendszerekre alkalmas fajtákat, biztosítva egyúttal a mezőgazdasági termelők számára az átláthatóságot és a választás szabadságát, valamint a genetikai erőforrásokhoz és az innovatív növénynemesítési technikákhoz való hozzáférést annak érdekében, hogy hozzájáruljanak az egészséges vetőmagokhoz és a növények káros kártevőkkel és betegségekkel szembeni védelméhez, valamint hogy segítsék a mezőgazdasági termelőket az éghajlatváltozás által okozott növekvő kockázatok kezelésében, ösztönözve a növénykultúrák nyílt innovációját;

33. felhívja a figyelmet a koncentráció és a monopolizálás potenciális negatív hatásaira a vetőmagágazatban, és felszólítja a Bizottságot, hogy – szükség esetén – azonosítsa a leküzdésükhöz szükséges intézkedéseket; ezzel összefüggésben hangsúlyozza a növénynemesítők jogai révén megvalósuló nyílt innováció fontosságát, és aggodalommal veszi tudomásul a széles körű szabadalmak káros hatását a vetőmagágazatban; úgy véli, hogy a hagyományos és helyi viszonyokhoz alkalmazkodott vetőmagfajták nem kereskedelmi célú előállítására és magánszemélyek és kistermelők általi felhasználására nem vonatkozhat aránytalan uniós és nemzeti szabályozás; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy megőrizzek az uniós vetőmagágazat erős egységes piacát;

34. megerősített uniós szintű koordinációra szólít fel a genetikai sokféleség megőrzésének és fenntartható használatának ösztönzése, valamint a megőrzött genetikai erőforrásokra vonatkozó információcsere közös uniós platformjának létrehozása érdekében;

35. üdvözli a hagyományos és helyileg adaptált növényfajtákra vonatkozó forgalmazási szabályok felülvizsgálatának bejelentését, amely hozzájárul azok megőrzéséhez és fenntartható használatához; hangsúlyozza, hogy intézkedésekre van szükség a vetőmagfajták bejegyzésének megkönnyítésére, beleértve a biogazdálkodást is, valamint meg kell könnyíteni a hagyományos és a helyi viszonyokhoz igazított fajták piacra jutását;

36. tudomásul veszi az új génkezelési technikák uniós jog szerinti helyzetéről szóló, a Bíróság C-528/16(SWD(2021) 0092) ügyben hozott ítéletének fényében készült tanulmányt, valamint a Bizottság bejelentését, miszerint olyan szabályozási politikai fellépést tervez kezdeményezni, amely magában foglalja az egyes új génkezelési technikákból származó növényekre vonatkozó hatásvizsgálatot és nyilvános konzultációt is, azzal a céllal, hogy fenntartsa az emberi és állati egészség, valamint a környezet magas szintű védelmét, ugyanakkor kiaknázza a tudományos és innovációs eredményekből származó potenciális előnyöket, különösen a fenntarthatósági stratégia és a fenntarthatósági stratégia érdekében; kiemeli az elővigyázatosság elvét, valamint azt, hogy biztosítani kell az átláthatóságot és a választási szabadságot a mezőgazdasági termelők, a feldolgozók és a fogyasztók számára, és hangsúlyozza, hogy ennek a szakpolitikai intézkedésnek kockázatértékelést, valamint a nyomon követhetőség és címkézés lehetőségeinek átfogó áttekintését és értékelését is magában kell foglalnia a megfelelő szabályozási felügyelet megvalósítása és a fogyasztók – többek között a harmadik országokból származó termékekre vonatkozó – releváns tájékoztatása céljából az egyenlő versenyfeltételek biztosítása érdekében;

2021. október 20., szerda

37. megismétli a Bizottsághoz intézett felhívását, hogy sürgősen terjesszen elő új jogalkotási javaslatot a klónozás és a „klónozott élelmiszerek” kérdésében; ragaszkodik ahhoz, hogy ennek a javaslatnak tartalmaznia kell a klónozás tilalmát, a klónozott állatok, szaporítóanyagaik és ivadékaik forgalomba hozatalának és behozatalának tilalmát, valamint a klónozott állatokból és ivadékaikból származó élelmiszerek forgalomba hozatalának és behozatalának tilalmát; mély sajnálatát fejezi ki a klónok és utódaik szabályozásának hiánya miatt, valamint megismétli, hogy tilos olyan természetes vagy mesterséges tenyésztést vagy tenyésztési eljárásokat alkalmazni, amelyek bármely érintett állat számára szenvedést vagy sérülést okoznak vagy valószínűsíthetően okozhatnak, valamint, hogy szükség van annak biztosítására, hogy a klónozott állatokból és utódaikból származó élelmiszerek nem jutnak be az élelmiszerláncba;

38. kiemeli az európai mezőgazdasági termelők fontos szerepét a fenntartható élelmiszerrendszerre való átállás megvalósításában, és hangsúlyozza, hogy ehhez elegendő pénzügyi forrást kell rendelkezésre bocsátani; hangsúlyozza, hogy valamennyi különféle fenntartható termelési módszert – beleértve a biogazdálkodást, az integrált termelést és az agroökológiát – ki kell használni, elő kell mozdítani és támogatni kell, mivel ezek környezeti fenntarthatóságot biztosíthatnak, növelhetik a környezetbarát rendszerek keretében művelt területek arányát, és komoly garanciát nyújthatnak a minőség, a biztonság, a mennyiség és az ár tekintetében;

39. ragaszkodik ahhoz, hogy a tagállamok által kidolgozandó és az új KAP keretében a Bizottság által jóváhagyandó nemzeti stratégiai tervek megfelelő pénzügyi támogatást biztosítsanak valamennyi uniós mezőgazdasági termelő és erdész számára versenyképességük és jövedelmük megerősítése érdekében, hogy a termelők és erdészek, illetve családjaik tisztességes életszínvonalat érhessenek el, küzdhessenek a vidék elnéptelenedése ellen és fenntarthassák az élénk vidéki közösségeket;

40. üdvözli, hogy az új KAP ösztönzőket fog nyújtani a mezőgazdaság és a kisüzemi élelmiszer-termelés innovatív, digitális, ökológiai, regionális és fenntartható üzleti modelljeinek előmozdítására, különösen a rövid ellátási láncok, például az oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel vagy eredetmegjelöléssel ellátott termékek támogatása, az egységes piaci szabályok tiszteletben tartása, valamint az innovatív helyi logisztika, például a „zöld csomópontok” révén, valamint a kisüzemi élelmiszer-termelés más szolgáltatásokba, például a turizmusba vagy a gasztronómiába való integrálása révén; hangsúlyozza, hogy a mezőgazdasági termékek regionális forgalmazása és a partnerségek fontos szerepet játszanak a fenntartható ellátási láncok előmozdításában; elismeri, hogy ha a helyi termelés nem áll rendelkezésre, importra van szükség;

41. felhívja a Bizottságot, hogy csak olyan nemzeti KAP-stratégiai terveket hagyjon jóvá, amelyek gazdasági, környezeti és társadalmi szempontból egyértelműen bizonyítják a fenntarthatóság iránti elkötelezettséget, és összhangban vannak az európai zöld megállapodás célkitűzéseivel, a vonatkozó uniós célkitűzésekkel és a Párizsi Megállapodással;

42. kéri, hogy ezek a tervek kellően vegyék figyelembe az EU legkülső régiói előtt álló sajátos kihívásokat a biológiai sokféleség, a mezőgazdasági termelés, valamint az élelmiszer- és nyersanyagellátás terén; hangsúlyozza, hogy a KAP keretében nyújtott megfelelő pénzügyi támogatás elengedhetetlen ahhoz, hogy az uniós mezőgazdaság hozzá tudjon járulni a klímasemlegességre való átálláshoz és fokozhassa a biológiai sokféleség megőrzését; rámutat arra, hogy a megerősített támogatási intézkedések – beleértve a képzési programokat és a tanácsadási szolgáltatásokat – elengedhetetlenek ahhoz, hogy a mezőgazdasági termelők betölthessék szerepüket a stratégia céljainak elérésében; kéri, hogy a nemzeti stratégiai tervekben vezessék be a „megerősített ökorendszereket” a Parlament álláspontjával összhangban, elkerülve a feltételességi ellenőrzések szükségtelen megkettőzését;

43. hangsúlyozza, hogy az egészséges talaj az élelmiszer-, a takarmány- és a rosttermelés biztonsága megteremtésének előfeltétele; ezért felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy uniós szinten akadályozzák meg a további talajromlást; hangsúlyozza, hogy a mezőgazdasági talaj alapvető természeti erőforrás, amelynek jó állapota kulcsfontosságú „a termelőtől a fogyasztóig” stratégia teljesítéséhez; hangsúlyozza ezzel összefüggésben az új talajvédelmi stratégia fontosságát, illetve felkéri a Bizottságot, hogy tegyen megfelelő lépéseket erre alapozva a szükséges megoldások megvalósításáért; elismeri a talaj szervesanyag-tartalmának és biodiverzitásának, valamint az általa nyújtott szolgáltatások és áruk alapvető fontosságát; sajnálja, hogy a talajok egyre nagyobb nyomás alá kerülnek; úgy véli, hogy be kell vezetni és fenn kell tartani a talajlakó szervezetek, valamint az ezek kiterjedésére és mennyiségére jellemző tendenciák átfogó uniós szintű nyomon követését minden tagállamban;

44. elismeri a nagy változatosságú tájképi jellemzők fontosságát, azok ugyanis elengedhetetlenek az alapvető ökoszisztéma-szolgáltatások, például a beporzáshoz vagy a károsítók elleni természetes védekezés fenntartásához, a mezőgazdasági termeléshez, és hosszú távon növelik annak termelékenységét; üdvözli azt az uniós célt, hogy a mezőgazdasági területek legalább 10 %-át erre a célra fordítják; emlékeztet a 2011. október 20-i, „A közös agrárpolitika jövője 2020-ig” című hatásvizsgálat megállapításaira (SEC(2011)1153), amelyek szerint a mezőgazdasági üzemek szintjén nem éri jelentős hatás a termelést és a jövedelmeket;

45. hangsúlyozza, hogy a mezőgazdasági terület korlátozott, ezért azt hatékonyan kell felhasználni; hangsúlyozza, hogy a kis ökológiai lábnyommal rendelkező innovatív mezőgazdasági modelleket, például a kertészetet és a rovargazdálkodást fel kell venni a stratégiába;

46. hangsúlyozza, hogy a gyümölcsök és zöldségek modern üvegházakban való „védett termesztése" rendkívül fenntartható élelmiszer-termelési rendszer, amely egyre elterjedtebb, és számos előnyt kínál; felhívja a Bizottságot, hogy ismerje el az európai kertészeti ágazat folyamatos átalakulását, amely fenntarthatóbb élelmiszer-termelést tesz lehetővé és hozzájárul az élelmiszerbiztonsághoz, az élelmezésbiztonsághoz, a nagyobb erőforrás-hatékonysághoz és a kevesebb élelmiszerhulladékhoz az egész élelmiszertermelési láncban; hangsúlyozza, hogy a modern kertészet amellett, hogy kis területhasználati lábnyommal jár, hozzájárul a stratégia olyan különféle célkitűzéseihez, mint az alacsony beviteli igény, a források hatékony használata, valamint a gyümölcsök és zöldségek fogyasztási ponthoz közeli megtermelése, ezáltal elősegítve a rövidebb ellátási láncokat és az ellátás biztonságát; felhívja a Bizottságot, hogy vegye fontolóra kutatási és innovációs beruházási források elkülönítését a modern üvegházakban működő olyan védett növénytermesztési rendszerek számára, amelyek kevesebb erőforrást felhasználva állítanak elő azonos hozamot;

47. felszólítja a Bizottságot, hogy ösztönözze a tagállamok kormányait olyan rendszerek kibővítésére vagy létrehozására, amelyek lehetővé teszik a lakosság számára, hogy az elhagyott és fel nem használt állami tulajdonú földeket bérelhessék és élelmiszertermelés céljából hasznosítsák;

48. hangsúlyozza az agrárerdészet és az erdei övezetek alkalmazásának fontosságát a természetes erdőkre nehezedő nyomás csökkentésében, az éghajlatváltozás elleni küzdelemben, a termelékenység növelésében, továbbá a mezőgazdasági termelésben a műtrágyahasználat kiváltásában; ösztönzi a Bizottságot és a tagállamokat, hogy jövőbeli nemzeti stratégiai terveikben dolgozzanak ki olyan eszközöket, amelyek ösztönzik az újraerdősítést és az erdősítést, valamint mozdítsák elő a fenntartható agrárerdészetet, beleértve lehetőség szerint az erdei legeltetést is; felszólítja a Bizottságot, hogy támogassa az Unió egészére kiterjedő szakképzési programokat annak érdekében, hogy a mezőgazdasági termelők tisztában legyenek a fás növényzet mezőgazdaságba történő integrálásával járó előnyökkel; kiemeli, hogy a meglévő agrárerdészeti rendszerek helyreállítása és fiatalítása, valamint új ilyen rendszerek létrehozása hozzájárulna a biodiverzitási stratégia 3 milliárd fára vonatkozó célkitűzéséhez, szolgálva mind a biodiverzitási és az éghajlati, mind pedig a diverzifikációra és körforgásosságra vonatkozó célkitűzéseket;

49. hangsúlyozza a szilárd és szigorú kritériumok fontosságát a biomassza-alapú megújuló energia termelésében, és felhívja a Bizottságot, hogy a megújulóenergia-irányelv felülvizsgálata részeként terjesszen elő tudományos alapú kritériumokat;

50. emlékeztet arra, hogy az európai agrár-élelmiszeripari és halászati rendszernek mindenkor biztosítania kell a polgárok biztonságos, tápláló, egészséges és megfizethető, valamint fenntartható módon termelt élelmiszerrel való elégséges és változatos ellátását, és hangsúlyozza, hogy az élelmiszer-termelés gazdasági, környezeti és társadalmi fenntarthatóságának növelése végső soron növeli annak közép- és hosszú távú rezilienciáját, valamint új gazdasági lehetőségeket teremt, és hozzájárul az európai eredetű nyersanyagok felhasználásához; kiemeli, hogy a helyileg előállított élelmiszerek mennyiségének növelése hozzájárulhat mindezekhez a célkitűzésekhez, beleértve az élelmezésbiztonságot is; emlékeztet arra, hogy az Unióban 33 millió ember nem engedheti meg magának, hogy minden második nap minőségi ételeket fogyasszon ([69]); hangsúlyozza, hogy az élelmiszerek megfizethetősége és rendelkezésre állása megfelelő szakpolitikai válaszokat igényel, és továbbra is kulcsfontosságú szempontnak kell maradnia a termelési költségek – többek között a változó gazdálkodási gyakorlatokból eredő – növekedésének értékelése során; kiemeli, hogy támogatni kell a fenntartható élelmiszeripari kkv-k fejlesztését a vidéki térségekben;

51. sürgeti a Bizottságot, hogy integrálja az élelmiszersegéllyel kapcsolatos kérdéseket „a termelőtől a fogyasztóig" stratégiába, mivel számtalan európai szenved táplálékhiányban, különösen az egyszülős családok és a diákok, és a világjárvány társadalmi és gazdasági következményei tovább növelik majd ezt a számot; elismeri az élelmiszersegélyezéssel foglalkozó szervezetek egyedülálló szerepét az egész Európai Unióban, valamint azt, hogy ezeket jobban kell támogatni, mivel a segítségre szoruló emberek száma egyre nő; úgy véli, hogy élelmiszerrendszerünk rezilienciájának növeléséhez a helyi szinttől az európai szintig mindenhol meg kell erősítenünk az élelmiszer-politika és az agrárpolitika közötti kapcsolatokat;

52. üdvözli, hogy az európai zöld megállapodás arra törekszik, hogy tisztességes életkörülményeket biztosítson a mezőgazdaságban és a halászatban dolgozóknak és családjuknak; emlékeztet arra, hogy a társadalmi dimenziót a gazdasági és környezeti dimenziókkal együtt teljes mértékben be kell építeni a stratégia jövőbeli kezdeményezéseibe; hangsúlyozza, hogy a Covid19-világjárvány új megvilágításba helyezte a nehéz munka- és életkörülményeket, ezért hangsúlyozza, hogy fontos megvédeni a mezőgazdasági munkavállalók – többek között az uniós élelmiszer-ellátási láncban foglalkoztatott idénymunkások és mobil munkavállalók – egyéni és kollektív munkavállalói és szociális jogait; felszólít arra, hogy az ágazat valamennyi munkavállalója számára biztosítani kell a megfelelő munka- és életkörülményeket, valamint a kollektív tárgyalást és a szociális védelmet;

([69]) Eurostat, 2018.

2021. október 20., szerda

53. ösztönzi a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a mezőgazdasági területeket, a mezőgazdasági szaktudást, az élelmiszer-ellátási láncot és annak munkavállalóit tekintsék az európaiak biztonsága és jólléte szempontjából stratégiai jelentőségűnek, és biztosítsák, hogy a munkakörülmények és a szociális védelmi feltételek az agrár-élelmiszeripari ellátási lánc teljes egészében minden munkavállaló esetében megfeleljenek a nemzeti és uniós normáknak, beleértve a láncban tapasztalható tisztességtelen gyakorlatok megfelelő ellenőrzését is;

54. hangsúlyozza az idénymunkások fontosságát a jól működő ellátási lánc szempontjából, és határozott intézkedések meghozatalára szólít fel annak érdekében, hogy e munkavállalók számára biztosítsák a megfelelő munka- és életkörülményeket; arra bátorítja a kiskereskedőket, hogy vállaljanak felelősséget, és vásárlási gyakorlataikban tartsák magukat a társadalmi, környezeti és gazdasági fenntarthatósági kritériumokhoz;

55. üdvözli a Bizottság azon szándékát, hogy veszélyhelyzeti tervet javasol az élelmiszerválságok kezelésére, amelyben számba veszi a Covid19-világjárvány során szerzett tapasztalatokat, és beépíti a belső piac megfelelő működését garantáló összehangolt intézkedéseket; úgy véli, hogy segíthet a válság kezelésében azon területi élelmiszerprojektek támogatása, amelyek ösztönzik a rövid élelmiszerkörök kialakítását a tagállamokban;

56. egyetért azzal a megállapítással, hogy a Covid19-világjárvány rávilágított az olyan stabil, fenntartható és reziliens élelmezési rendszer fontosságára, amely minden körülmények között működik, és képes ellátni az európai fogyasztókat megfelelő mennyiségű és megfizethető helyi élelmiszerrel; hangsúlyozza e tekintetben, hogy még az egészségügyi válságok idején is fenn kell tartani az egységes piac, és ezen belül is különösen az élelmiszerforgalom megfelelő működését; hangsúlyozza továbbá, hogy a világjárványt lehetőségnek kell tekinteni, amelynek révén fenntartható és reziliens élelmiszerrendszert alakíthatunk ki, nem pedig kifogásnak, amelyre hivatkozva csökkenthetjük az ambícióinkat, hiszen a fenntarthatóság és az egészség kérdése összefügg egymással;

57. hangsúlyozza, hogy – részben a globális termelési láncok zavarai és a Covid19-világjárvány okozta fokozott áringadozások miatt – nyitott stratégiai autonómiát kell kialakítani az Unió számára a kulcsfontosságú piacokhoz való hozzáférés biztosítása és a kritikus termékek, például a növényi alapú fehérjeforrások behozatalától való függőség csökkentése céljából; megismétli, hogy az agrár-élelmiszeripari rendszereket az Unió nyitott stratégiai autonómiájának kulcsfontosságú elemeként kell elismerni a biztonságos és jó minőségű élelmiszerek megfelelő rendelkezésre állásának biztosítása, valamint a működő és ellenálló élelmiszer-ellátási láncok és a kereskedelmi forgalom fenntartása érdekében a jövőbeli válságok során, a Párizsi Megállapodás 2. cikkének (1) bekezdésével összhangban;

58. hangsúlyozza, hogy az agrár-élelmiszeripar nemcsak a mezőgazdasági termelőket, hanem a beszállító és feldolgozó vállalkozásokat is támogatja, megőrzi a munkahelyeket és újakat hoz létre, és az egész élelmiszeripar gerincét képezi; e tekintetben kiemeli, hogy a kultúrtáj megőrzése az aktív vidéki területek mozgatórugója; kiemeli a tradicionális kézművesség fontos szerepét a regionális és helyi élelmiszer-előállításban, valamint az ebből fakadó gazdag kulturális sokszínűséget; emlékeztet arra, hogy „a termelőtől a fogyasztóig” stratégia horizontális elemeként támogatni kell az élelmiszer-termelésben szerzett kézműves tudás megőrzését és átadását is, például jobban be kell vonni azt a részvételen alapuló kutatási és fejlesztési programokba;

59. csalódottságának ad hangot „a termelőtől a fogyasztóig” stratégiában a halászati és akvakultúra-ágazat hozzájárulásával és lehetőségeivel kapcsolatos figyelem és törekvés hiánya miatt; sürgeti a Bizottságot, hogy fordítson kellő figyelmet a halászat és az akvakultúra sajátos jellegére minden jogalkotási javaslatban, stratégiában vagy útmutatásban; hangsúlyozza, hogy ökoszisztéma-alapú megközelítésre van szükség a halállományok fenntartható szintekre hozása, valamint a tengeri és a part menti ökoszisztémák helyreállítása érdekében, amelynek a halászati és az akvakultúra-ágazat előnyeire és társadalmi, gazdasági és környezeti fenntarthatóságára is összpontosítania kell;

60. hangsúlyozza, hogy a halászati és akvakultúra-ágazat szilárd és megbízható jogi kereteinek, amelyek következetesen alkalmazzák az elővigyázatosság elvét és összhangban vannak az uniós akvakultúra-ágazat fenntartható fejlődésére vonatkozó aktualizált stratégiai iránymutatásokkal, meg kell teremteniük az ágazatban rejlő potenciál fenntartható kiaknázásának, valamint a védelmi és állategészségügyi intézkedések javításának alapját, beleértve az állatgyógyászati készítmények és az antibiotikumok használatának visszaszorítását, a halállományok későbbi növekedésével és az akvakultúrában a hely és az engedélyek felhasználásának egyértelműbbé tételével, többek között az akvakultúrában, ami a környezetvédelmi jogszabályok aláásása nélkül lehetővé teszi a beruházások nagyobb kiszámíthatóságának biztosítását; hangsúlyozza egy átlátható és részvételen alapuló mechanizmus jelentőségét a tengeri területrendezésről szóló 2014/89/EU irányelvvel összhangban annak érdekében, hogy valamennyi érdekelt fél számára méltányos módon biztosítsanak helyet; hangsúlyozza, hogy teljes mértékben tiszteletben kell tartani a védett tengeri területeket;

61. hangsúlyozza, hogy az élelmiszer-biztonság, az átláthatóság fogyasztók, az ágazat és a különböző közigazgatási szervek számára történő biztosítása, a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászat elleni küzdelem, valamint a zöld megállapodás és a fenntartható fejlődési célok elérése érdekében alapvető fontosságúak a fogyasztók igényeinek megfelelő, jó nyomon követhetőségi mechanizmusok, amelyek tájékoztatást nyújtanak arról, hogy az adott halat hol, mikor és hogyan halászták vagy tenyésztették, beleértve a származásra és a termelési módszerekre vonatkozó címkézést, valamint a magas szintű fenntarthatósági és állatjóléti normákat az uniós piacokon értékesített valamennyi termékre vonatkozóan, beleértve az Unión kívülről behozott termékeket is; hangsúlyozza ennek érdekében, hogy a pontos digitális decentralizált nyomonkövethetőségi rendszerek kidolgozása érdekében fontos a kiberbiztonsági szempontból megfelelő technológiák megléte; összehangolt megközelítésre szólít fel az e kérdéssel kapcsolatos különböző kezdeményezések közötti összhang biztosítása érdekében, bevonva az értéklánc valamennyi szereplőjét; felszólít olyan ellenőrzési mechanizmusok alkalmazására, amelyek biztosítják, hogy az uniós piacra belépő valamennyi importált halászati termék feleljen meg a halászati ágazat munkafeltételeiről szóló 188. sz. ILO-egyezményben megállapított és az Unióban az (EU) 2017/159 tanácsi irányelv ([70]) révén végrehajtott, nemzetközi szinten elfogadott szociális feltételeknek, megakadályozandó, hogy olyan halászati termékek kerüljenek az uniós piacra, amelyeket a minimális szociális feltételeket figyelmen kívül hagyó hajók fogtak ki;

62. emlékeztet a közös halászati politika azon céljaira, hogy biztosítsa a tengerek biológiai erőforrásainak fenntartható kiaknázását, helyreállítsa és a maximális fenntartható hozamot előállítani képes biomasszaszint feletti szinten tartsa a halállományokat, biztosítsa a halászati tevékenységek jövedelmezőségét, hozzájáruljon az uniós piac magas tápanyagtartalmú élelmiszerekkel való ellátásához, valamint csökkentse az uniós piac élelmiszerimporttól való függőségét, és hangsúlyozza, hogy javítani kell a közös halászati politika nyomon követését, ellenőrzését és érvényesítését, beleértve a kirakodási kötelezettség teljes körű végrehajtását és egyes hajók elektronikus megfigyelésének bevezetését is;

63. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy építsenek a meglévő fenntartható gyakorlatokra, és segítsék elő, ösztönözzék és nyújtsanak megfelelő támogatást az alacsony környezeti hatású halászatra és akvakultúrára való átálláshoz és az ágazatok – többek között a kisüzemi part menti halászat – fenntartható fejlődéséhez, például szelektív halászeszközök, a környezetbarát akvakultúra – és azon belül az ökológiai akvakultúra – és az energiahatékonyságot célzó megoldások alkalmazása, valamint a kisüzemi part menti halászatra kiosztott nemzeti kvóták százalékos arányának növelése révén; hangsúlyozza, hogy támogatni kell a halászokat és a halászati ellátási láncban – ezen belül akár a legkülső régiókban – tevékenykedő szereplőket a digitálisabb gyakorlatokra való áttérésben, erőteljes képzési beruházások, valamint a digitalizálás és a „zöld” gyakorlatokra és eszközökre való áttérés finanszírozása révén; e tekintetben hangsúlyozza az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alap (EMFAF) fontosságát a fenntartható kék gazdaság fejlesztésének előmozdításában és a halászati ágazatnak a közös halászati politika célkitűzéseivel összhangban történő korszerűsítésében;

64. nyomatékosan kéri, hogy az Európai Unió Tanácsa az európai ombudsmannak a 640/2019/FP sz. ügyben tett ajánlásával összhangban, proaktív módon hozza nyilvánosságra a teljes kifogható mennyiségre (TAC) vonatkozó rendeletek elfogadásával kapcsolatos összes dokumentumot;

65. hangsúlyozza, hogy nyomon kell követni és elő kell mozdítani a halászati erőforrások felelősségteljes kiaknázását, ugyanakkor zéró toleranciát kell alkalmazni a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászat elleni küzdelemben az Uniónak a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászatról szóló rendelet ([71]) értelmében rendelkezésére álló eszközök teljes körű kihasználása révén, beleértve a „piros kártyák” használatát abban az esetben, ha egy ország nem felel meg az uniós követelményeknek, valamint a nem uniós országokkal kötött fenntartható halászati megállapodásokra vonatkozó politika megerősítésével; hangsúlyozza, hogy ezeknek a megállapodásoknak valóban fenntarthatóknak kell lenniük, és összhangban kell állniuk a rendelkezésre álló legjobb tudományos szakvéleményekkel, és nem veszélyeztethetik sem a harmadik országok kisüzemi halászati ágazatát, sem pedig a helyi élelmezésbiztonságot;

66. sürgeti a Bizottságot és a tagállamokat, hogy hajtsák végre azokat a jogilag kötelező erejű intézkedéseket, amelyeket a tengeri Natura 2000 területek keretében vállaltak, és fogadjanak el holisztikus megközelítést a tengeri környezettel kapcsolatban, illetve kezeljék a vízszennyezés kiváltó okait, beleértve a tengeri hulladékot, valamint a városi és ipari szennyvizet, véget vetve a tengeri környezetre és az emberi egészségre káros gyakorlatoknak, ösztönözve a halászokat a tengeri hulladék fenntartható gyűjtésére, elkerülve ugyanakkor a további tüzelőanyag-fogyasztást és -kibocsátást, valamint a tengeri állatok és halak járulékos fogását és az ökoszisztémákra gyakorolt negatív hatást, valamint hogy hajtsanak végre intézkedéseket a vízminőség és a járványvédelem javítása érdekében, és az emberi egészség és az állatjólét érdekében az akvakultúrás termelésben korlátozzák az állománysűrűséget;

([70]) A Tanács (EU) 2017/159 irányelve (2016. december 19.) az Európai Unió Mezőgazdasági Szövetkezeteinek Általános Szövetsége (COGECA), az Európai Közlekedési és Szállítási Dolgozók Szövetsége (ETF) és az Európai Uniós Halászati Vállalkozások Nemzeti Szervezeteinek Szövetsége (Europêche) között 2012. május 21-én megkötött, a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet 2007. évi halászati munkaügyi egyezményének végrehajtásáról (HL L 25., 2017.1.31., 12. o.).

([71]) A Tanács 1005/2008/EK rendelete (2008. szeptember 29.) a jogellenes, nem bejelentett és szabályozatlan halászat megelőzésére, megakadályozására és felszámolására irányuló közösségi rendszer létrehozásáról (HL L 286., 2008.10.29., 1. o.).

2021. október 20., szerda

67. kiemeli a halászati és akvakultúra-ágazatban dolgozó nők és férfiak munkájának értékét, valamint a nők fontos szerepét a kifogott halak feldolgozásában, reklámozásában és értékesítésében; emlékeztet arra, hogy a fenntartható akvakultúra és halászat zöld munkahelyeket teremthet, és úgy véli, hogy az élelmiszerrendszerek – és azok részeként a halászat – ökológiai átalakulásának olyan módon kell történnie, amely méltányos jövedelmet és erős pozíciót biztosít az értéklánc egészében, és e tekintetben hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a termelői szervezetek aktívan részt vegyenek a halászati és akvakultúra-ágazatban;

68. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a rendelkezésre álló legjobb tudományos ismeretek alapján támogassák és ösztönözzék a fenntarthatóbb halászati technikák és eszközök, valamint a halak kifogására, kirakodására és levágására vonatkozó magasabb szintű jóllétet biztosító módszerek fejlesztését, továbbá a tenyésztett halakra vonatkozó állatjóléti normák javítását a stressz csökkentése és a halak minőségének javítása érdekében; hangsúlyozza, hogy az Uniónak támogatnia és ösztönöznie kell az ilyen eszközökbe, módszerekbe és fejlesztésekbe történő beruházásokat;

69. rámutat arra, hogy a tavi halászat a hagyományos gazdálkodási gyakorlataival hozzájárul „a termelőtől a fogyasztóig” stratégia és az azzal összefüggő biodiverzitási stratégia célkitűzéseinek megvalósításához; hangsúlyozza, hogy a gazdálkodásba bevont tavak ritka fajok élőhelyei, pozitívan járulnak hozzá az éghajlathoz és a víztartalékokhoz, tápanyagelnyelőként működnek, megtartják az üledéket, és hozzájárulnak a regionális élelmiszerek fenntartható előállításához; felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a vonatkozó intézkedésekben és programokban vegyék figyelembe a tavi halászatot;

70. emlékeztet arra, hogy az elsődleges termelők a jövedelem szempontjából lényegesen hátrányosabb helyzetben vannak az élelmiszer-ellátási lánc többi szereplőjéhez és a gazdaság többi részéhez képest egyaránt; hangsúlyozza, hogy meg kell erősíteni az elsődleges termelők pozícióját az élelmiszer-ellátási láncban, különös tekintettel a kis- és közepes méretű termelőkre, annak érdekében, hogy méltányosan részesedhessenek a fenntartható módon előállított élelmiszerek hozzáadott értékéből, többek között az együttműködés és a kollektív fellépések ösztönzése révén, kihasználva a mezőgazdasági, halászati és akvakultúra-termékek piacának közös szervezése által biztosított lehetőségeket, ideértve a versenyszabályok kiigazítását is;

71. hangsúlyozza, hogy az elsődleges termelők stabil és méltányos jövedelmének biztosítása kulcsfontosságú az élelmiszerrendszer fenntarthatóbbá és a mezőgazdaság még inkább körforgásos jellegűvé tételében, a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok elleni küzdelemhez, valamint a kockázatok és válságok kezeléséhez; felszólít arra, hogy Unió-szerte támogassák az elsődleges termelőket ebben az átállásban, többek között az új technológiák alkalmazása, valamint a gazdálkodási rendszerek, a hulladékgazdálkodás, a bemeneti ellátás és a csomagolás hatékonyságának növelése révén; hangsúlyozza, hogy a termelői áraknak fedezniük kell a termelési költségeket, tükrözniük kell a társadalmi, gazdasági és környezeti fenntarthatóságot, és így összhangban kell lenniük az európai zöld megállapodás célkitűzéseivel;

72. úgy véli, hogy ösztönözni kell az élelmiszerláncra vonatkozó megállapodásokat annak érdekében, hogy biztosítsák a mezőgazdasági termelők szempontjából méltányos értékmegoszlást, valamint hogy garantálni kell az élelmiszerlánc egészének nagyobb átláthatóságát és nyomon követhetőségét, előmozdítva a fiatalok fokozottabb munkavállalását az ágazatban;

73. üdvözli az ellátási láncok lerövidítésére vonatkozó célt; rámutat azonban a kontinentális Európával összeköttetésben nem álló szigeti tagállamok és szigetek sajátos helyzetére, ezek ugyanis az elszigeteltséggel és a szükséges termékek, például a takarmánygabonák behozatalától való függőséggel szembesülnek, amit figyelembe kell venni a távolsági szállítástól való függőség csökkentésére irányuló intézkedések és az egyéb olyan intézkedések végrehajtása során, amelyek lerövidítik az ellátási láncokat; kiemeli, hogy bizonyos élelmiszerek távolsági szállítása nélkül veszélybe kerülne ezeknek az elszakadt területeknek az élelmezésbiztonsága;

74. megjegyzi, hogy a polgárok elvárásai folyamatosan alakulnak és jelentős változásokat indítanak el az élelmiszerpiacon, és ennek következtében nő a kereslet a helyben előállított élelmiszerek iránt; hangsúlyozza a helyben előállított élelmiszerek fontosságát, azokat a lehetőségeket, amelyeket a mezőgazdasági termelők számára kínálnak, és a környezetünk számára nyújtott jelentős pozitív hozzájárulásukat; ezért arra ösztönzi a Bizottságot és a tagállamokat, hogy aktívan mozdítsák elő a helyi élelmiszer-stratégiák kidolgozását és a rövid ellátási láncra vonatkozó kezdeményezéseket;

75. elismeri a helyben fogyasztott friss bioélelmiszerek fontosságát, amelyek kedvezően hatnak a fogyasztók egészségére és a környezetre; kiemeli a helyi elsődleges termelők és az idegenforgalmi szolgáltatók együttműködésének előmozdításában rejlő nagy lehetőségeket, ez az együttműködés ugyanis előmozdíthatja a friss, helyben termesztett élelmiszerek fogyasztását; támogatási intézkedéseket szorgalmaz, amelyek elősegítik ezt az együttműködést;

76. felszólít olyan intézkedések előmozdítására, amelyek lehetővé teszik a nyersanyagok származási helyükhöz lehető legközelebb történő feldolgozását, ami jelentősen csökkenti a szénlábnyomot és biztosítja az élelmiszerek jobb nyomonkövethetőségét;

77. kiemeli, hogy jóllehet az új, fenntartható üzleti modellek óriási lehetőségeket hordoznak a kkv-k számára, a stratégia által előirányzott több kezdeményezés is a bürokrácia jelentős növekedéséhez vezethet; üdvözli a Bizottság elkötelezettségét amellett, hogy tartja magát a minőségi jogalkotás eszközeihez, értékeli a kkv-kra gyakorolt hatásokat, valamint fellép annak érdekében, hogy fenntartható és körforgásos üzleti modelleket mozdítson elő kifejezetten a kkv-k számára, hasznosítsa az InvestEU Alapot a kkv-k finanszírozáshoz való hozzáférésének megkönnyítése érdekében, továbbá testre szabott megoldásokat kínáljon, segítve a kkv-kat abban, hogy új készségeket és üzleti modelleket fejlesszenek ki; sürgeti a Bizottságot és a tagállamokat, hogy mérsékeljék az élelmiszerlánc kis és közepes szereplőire nehezedő adminisztratív terheket olyan intézkedések révén, mint a regisztrációs folyamat észszerűsítése, az engedélyek, licencek és jóváhagyások hatékonyabbá tétele, valamint az érintett szabályozó szervek megfelelő személyzeti létszámának biztosítása, annak érdekében, hogy a kis élelmiszer-termelők a lehető leggyorsabban és legkönnyebben piacra juttathassák termékeiket;

78. nem tartja elegendőnek az uniós zöld megállapodás és az igazságos átmenet mechanizmus törekvéseinek megvalósítására kiutalt költségvetést ahhoz, hogy a várható átalakulás következményeit társadalmi szempontból fenntartható módon lehessen kezelni; kéri, hogy az igazságos átmenet mechanizmus azokat a mezőgazdasági régiókat is fedje le, amelyeket hátrányosan érinthet az átalakulás, és hangsúlyozza, hogy biztosítani kell a szociális partnerek megfelelő bevonását a stratégia jövőbeli kezdeményezéseinek meghatározásába és végrehajtásába; emlékeztet arra, hogy az e rendszerre való átállás jelentős beruházásokat tesz majd szükségessé, és nem valósítható meg az európai mezőgazdasági termelők részvétele és támogatása nélkül;

79. sürgeti a Bizottságot, hogy gondosan hajtsa végre a tisztességtelen piaci gyakorlatokról szóló (EU) 2019/633 irányelvet, és szorosan kövesse nyomon annak a nemzeti jogba való átültetését; felhívja a Bizottságot, hogy fokozza a mezőgazdasági termelők élelmiszer-ellátási láncon belüli helyzetének megerősítésére irányuló erőfeszítéseit, és a stratégiával összhangban terjesszen elő konkrét javaslatokat;

80. emlékeztet arra, hogy az élelmiszertermékek kettős minősége elfogadhatatlan, valamint hogy azzal az uniós fogyasztók diszkriminációjának és félrevezetésének elkerülése érdekében határozottan szembe kell szállni; ezért úgy véli, hogy „a termelőtől a fogyasztóig” stratégiának rendelkezéseket kell tartalmaznia az élelmiszerminőség kettős mércéjének megelőzésére, és e célból felhívja a Bizottságot, hogy szorosan kövesse nyomon a piaci helyzetet, és szükség esetén tegyen javaslatot célzott jogszabályokra; hangsúlyozza továbbá a fogyasztói szervezetek szerepét e megtévesztő gyakorlatok leleplezésében;

81. emlékezteti a Bizottságot, hogy nyomon kell követnie a felelős üzleti és marketinggyakorlatokra vonatkozó uniós magatartási kódexet azáltal, hogy az élelmiszer- és kiskereskedelmi ágazat számára nyomonkövetési keretet hoz létre, és jogalkotási intézkedéseket biztosít, ha a gazdasági, környezeti és társadalmi fenntarthatósággal és az állatjóléttel kapcsolatos megfontolások vállalati stratégiákba történő integrálása nem elégséges, és ezzel elősegíti és jutalmazza a fenntartható mezőgazdasági termelők erőfeszítéseit, miközben növeli az egészséges, fenntartható étkezési lehetőségek elérhetőségét és megfizethetőségét, és csökkenti az élelmiszerrendszer általános környezeti lábnyomát és az egészségtelen táplálkozás társadalmi költségeit;

82. ragaszkodik ahhoz, hogy az élelmiszer- és kiskereskedelmi vállalkozásokra vonatkozó uniós magatartási kódexnek olyan kötelezettségvállalásokra kell összpontosítania, amelyek az egészséges és fenntartható élelmiszer-környezet kialakítása szempontjából relevánsak, amelyek konkrétak, mérhetőek és határidőhöz kötöttek, amelyek kezelni tudják az agrár-élelmiszeripari gyakorlatokban alkalmazott kettős mércét, és amelyek az érintett szervezetek legfontosabb műveleteire összpontosítanak;

83. hangsúlyozza az élelmiszer-kiskereskedelemben tapasztalható konszolidáció és koncentráció megállításának és kezelésének fontosságát, hogy a mezőgazdasági termelők számára tisztességes árakat, a munkavállalók számára pedig tisztességes munkafeltételeket biztosítsanak; kitart amellett, hogy az upstream szereplőknek figyelembe kell venniük a mezőgazdasági termelési költségeket, és hogy az ellátási lánc valamennyi szakaszában tisztességes árakat kell alkalmazni; emlékeztet annak fontosságára, hogy a mezőgazdasági termelők reziliensebbé váljanak a piacon azáltal, hogy nagyobb értékre tesznek szert az élelmiszerláncból, ami például a termelői szervezetekben vagy szövetkezetekben való részvételük ösztönzésével érhető el;

84. felszólít a mezőgazdasági és élelmiszeripari termékekkel kapcsolatos uniós promóciós politika, valamint az uniós iskolaprogram és az egészséges iskolai étkeztetésre irányuló európai kezdeményezés megkülönböztetésmentes módon történő javítására; úgy véli, hogy e stratégiával, az európai zöld megállapodással és a fenntartható fejlődési célokkal összhangban ezeknek a fejlesztéseknek meg kell erősíteniük a kiváló minőségű európai mezőgazdasági termelést és hozzá kell járulniuk a fenntartható termeléshez és fogyasztáshoz; úgy véli, hogy ezeknek a fejlesztéseknek a rendelkezésre álló tudományos adatokon alapuló, oktató jellegű üzenetekre, az uniós minőségi címkékre, például az uniós ökocímkére és földrajzi jelzésekre, a rövid, helyi és regionális ellátási láncokra, az egészséges táplálkozásra és életmódra, valamint a változatos és kiegyensúlyozott étrend részeként a gyümölcs- és zöldségfogyasztás növelésére, illetve az elhízás arányának csökkentése érdekében a cukor, a só és a zsírok alacsonyabb bevitelére kell összpontosítaniuk;

2021. október 20., szerda

85. az Unió promóciós programjával összefüggésben kiemeli továbbá a környezet kizöldítésének fontosságát, beltérben és kültéren egyaránt, mivel ez természetes megoldás mind az éghajlatváltozás, mind a levegőszennyezés hatásai ellen, valamint az egészséges lakókörnyezet és az emberek jóléte érdekében;

86. hangsúlyozza, hogy a minőségi termékek promóciójának fenntartása mellett ösztönözni kell a bor mérsékelt fogyasztásával kapcsolatos európai tájékoztató kampányokat; úgy véli, hogy csak a széles körű tájékoztatási és oktatási kampányok lennének hatékonyak a túlzott fogyasztás elleni küzdelemben, és emlékeztet arra, hogy a mérsékelt borfogyasztás a mediterrán étrend része;

87. elismeri az olyan uniós minőségrendszerek és földrajzi jelzések szerepét, mint az oltalom alatt álló eredetmegjelölés (OEM), az oltalom alatt álló földrajzi jelzés (OFJ), a szeszes italok és ízesített borok földrajzi árujelzői (GI), valamint a hagyományos különleges termékek (HKT), amelyek remek példái annak, ahogyan az Unió minőségi normákat állít fel a mezőgazdaságban; üdvözli a földrajzi jelzésekre vonatkozó uniós politika felülvizsgálatát annak lehetővé tétele érdekében, hogy az oltalom alatt álló földrajzi jelzések és eredetmegjelölések még inkább hozzájáruljanak az európai régiók gazdasági, társadalmi és környezeti fenntarthatóságához, ami a termelők, a fogyasztók és a társadalom egészének javát szolgálja a régiókhoz szorosan kötődő, jó minőségű termékek előállítása révén; hangsúlyozza, hogy javítani kell ezek hitelességének felismerését azon fogyasztók körében, akik nincsenek mindig abban a helyzetben, hogy megkülönböztessék az európai földrajzi jelzéseket a megjelölés nélküli egyéb termékektől; szükségesnek tartja az olyan kistermelők adminisztratív terheinek csökkentését is, akik csatlakozni kívánnak ezekhez a minőségi rendszerekhez, és nemzetközi szinten meg kell erősíteni a földrajzi jelzések visszaélésekkel vagy utánzatokkal szembeni védelmét; megismétli ezeknek az Unió és a partnerországok közötti kereskedelemben betöltött fontos szerepét;

88. kiemeli, hogy „a termelőtől a fogyasztóig” stratégia elismeri, hogy a legtöbb európai étrendje nincs összhangban az egészséges táplálkozásra vonatkozó ajánlásokkal, és hogy a lakosság egészének az egészségesebb élelmiszerek, étrendek és életmód irányába kell elmozdulnia, ideértve a fenntartható módon és regionálisan előállított növények és növényi alapú élelmiszerek – például a friss gyümölcsök és zöldségek, a teljes kiőrlésű magvak és a hüvelyesek – fokozott fogyasztását, valamint a hús és az extrém mértékben feldolgozott termékek, illetve a magas cukor-, só- és zsírtartalmú termékek túlzott fogyasztásának kezelését, ami a környezet javát is szolgálja, hozzájárul az állatok jólétéhez és ellenállóbbá teszi a gazdaságot; hangsúlyozza, hogy a fenntartható, egészséges és kiegyensúlyozottabb étrendekre vonatkozó, az egész Unióra kiterjedő, tudományos alapokon nyugvó, egyértelmű célkitűzéseket is tartalmazó, az európai élelmiszerek és étrendek kulturális és regionális sokszínűségét, valamint a fogyasztók igényeit figyelembe vevő ajánlások segítenék és ösztönöznék a fogyasztókat, és tájékoztatást adnának a tagállamok által a fenntarthatósági elemeknek a nemzeti étrendi tanácsadásba való beépítése érdekében tett erőfeszítésekről; felhívja a Bizottságot, hogy dolgozzon ki ilyen ajánlásokat és konkrét intézkedéseket az egészséges, fenntartható és kiegyensúlyozottabb étrendek hatékony támogatása érdekében;

89. üdvözli, hogy a stratégia helyesen ismeri el az élelmiszer-környezet szerepét és hatását a fogyasztási szokások alakításában, valamint annak szükségességét, hogy a fogyasztók számára megkönnyítsék az egészséges és fenntartható étrend választását; ösztönzi a Bizottságot és a tagállamokat, hogy alkalmazzanak szisztematikusabb és tényeken alapuló megközelítést annak érdekében, hogy elősegítsék az egészséges, fenntartható és méltányos élelmiszer-környezet megteremtését ahelyett, hogy pusztán magatartási kódexre támaszkodnának; megismétli, hogy elő kell mozdítani az egészséges, kiegyensúlyozottabb és fenntartható étrendek elterjedését, és ehhez javítani kell az élelmiszer-környezetet, fel kell hívni a fogyasztók figyelmét a fogyasztási minták hatásaira, többek között digitális csatornákon is, és tájékoztatást kell nyújtani az emberi egészség szempontjából jobb, valamint alacsonyabb szénkibocsátású és környezeti lábnyomú, például rövid helyi és regionális ellátási láncból származó termékekre épülő étrendekről, és hogy mindezt egy sor olyan intézkedéssel kell kiegészíteni, melyek célja az élelmiszer-termelés eredendően fenntarthatóbbá tétele;

90. több átfogó és egymást kiegészítő intézkedést, többek között szabályozási intézkedéseket és a fogyasztók figyelmét felhívó kampányokat sürget a nagymértékben feldolgozott élelmiszerek, valamint a magas só-, cukor- és zsírtartalmú egyéb termékek túlzott fogyasztása által a közegészségügyre hárított terhek csökkentésére; felhívja a főbb élelmiszergyártókat és -kiskereskedőket, hogy azokat az uniós minőségrendszerek hatálya alá nem tartozó feldolgozott élelmiszereket, amelyeknél egészségesebbé lehet tenni az összetételt, mihamarabb és alaposan alakítsák át, és üdvözli a Bizottság arra irányuló szándékát, hogy kezdeményezéseket indítson az ilyen átalakítások ösztönzésére, többek között a cukor, zsír és só bizonyos feldolgozott élelmiszerekben való maximális szintjének meghatározása révén, és sürgeti a Bizottságot, hogy szorosan kövesse nyomon az átalakítás terén elért előrehaladást; hangsúlyozza, hogy az ilyen átalakításoknak arra is törekedniük kell, hogy minimálisra csökkentsék az élelmiszer-adalékok, a növényvédőszer-maradékok és a káros vegyi anyagok jelentette egészségügyi kockázatokat; kéri, hogy fordítsanak különös figyelmet a gyermekeknek szánt és egyéb különleges célú élelmiszerekre, valamint dolgozzanak ki egy hatékony és az egész Unióra kiterjedő megközelítést, mellyel kezelhető a gyermekek és fiatalok magas zsír-, cukor- és sótartalmú feldolgozott élelmiszerekre vonatkozó – a műsorszóró és a digitális médiában megjelenő – reklámoknak és marketingnek való kitettsége;

91. úgy véli, hogy az Unióban a növényifehérje-termelés és az alternatív fehérjeforrások – például a rovarok és az algák – alkalmazása területén megvalósított továbbfejlesztések és fenntartható innováció hatékony módja annak, hogy kezeljük az uniós mezőgazdaságot érintő környezeti és éghajlati kihívások nagy részét, megelőzzük az Unión kívüli országokban tapasztalható erdőirtást, biológiaisokféleség-csökkenést és ökoszisztéma-károsodást, valamint enyhítsük Európának a növényifehérje-ellátottsággal kapcsolatos jelenlegi függő helyzetét; felhívja a Bizottságot, hogy építsen az uniós növényifehérje-termelés fejlesztéséről szóló jelentésére (COM(2018)0757), és terjesszen elő a fehérjenövények fenntartható termelésének támogatása és fellendítése érdekében – beleértve a helyi takarmányellátást és élelmiszer-termelést is – a keresleti és a kínálati oldalt is lefedő uniós fehérjeforrás-átállási stratégiát, fokozva az Unió önellátását és csökkentve a globális környezeti és éghajlati hatásokat; hangsúlyozza a fehérjenövények tengerentúli behozatalától való függőség csökkentésének fontosságát;

92. megismétli arra irányuló kérését, hogy terjesszék ki az uniós általános kockázatértékelést a jogszabályok teljes körére, hogy megelőzzék a fogyasztók élelmiszerekben található veszélyes anyagoknak való kitettségét;

93. emlékeztet arra, hogy a tápanyag-összetételek – amelyek létrehozása már régóta esedékes – továbbra is relevánsak és szükségesek az élelmiszerekkel kapcsolatos, tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításokról szóló 1924/2006/EK rendelet ([72]) célkitűzéseinek teljesítése szempontjából; üdvözli a tápanyag-összetételek létrehozására irányuló jogalkotási javaslatról szóló bejelentést; hangsúlyozza, hogy számos – többek között néhány gyermekek számára értékesített – élelmiszeripari terméken továbbra is egészségre és tápanyag-összetételre vonatkozó állításokat alkalmaznak, annak ellenére, hogy jelentős mennyiségben tartalmaznak kockázatos tápanyagokat; hangsúlyozza, hogy a tápanyag-összetételek szigorú rendszerét kell kidolgozni annak érdekében, hogy megtiltsák az egészségre és tápanyag-összetételre vonatkozó állítások alkalmazását a magas zsír-, cukor- és/vagy sótartalmú élelmiszerek esetében; kéri, hogy szenteljenek kiemelt figyelmet a gyermekeknek szánt és egyéb különleges célú élelmiszereknek;

94. elismeri, hogy a csomagolás elülső oldalán feltüntetett tápértékjelölési címkéket nemzetközi népegészségügyi szervezetek – például az Egészségügyi Világszervezet – annak kulcsfontosságú eszközeként azonosították, hogy a fogyasztók az élelmiszerekkel kapcsolatosan megalapozottabb, kiegyensúlyozottabb és egészségesebb döntéseket hozhassanak; hangsúlyozza, hogy az étrendi iránymutatásokkal összhangban álló és azokat kiegészítő tápértékjelölési rendszernek segítenie kell a fogyasztókat abban, hogy egészségesebb élelmiszereket válasszanak azáltal, hogy érthető tájékoztatást nyújtanak számukra az általuk fogyasztott élelmiszerekről; felhívja a Bizottságot annak biztosítására, hogy dolgozzanak ki egy olyan kötelező és harmonizált, a csomagolás elülső oldalán feltüntetett tápértékjelölést, amely megbízható, független tudományos bizonyítékokon alapul és biztosítja a fogyasztók általi helyes értelmezést, és amely nyílt hozzáférést biztosít valamennyi piaci szereplő számára, beleértve a kis- és középvállalkozásokat is, figyelembe véve az élelmiszer-ipari szereplőkre és szervezetekre háruló többletterheket; hangsúlyozza továbbá, hogy a termékek összehasonlításának megkönnyítése érdekében a jelölésnek tartalmaznia kell egy értelmező elemet, amely átlátható, összehasonlítható és harmonizált termékinformációkat nyújt, és egységes referenciamennyiségeken alapul; felhívja a Bizottságot, hogy megfelelően vegye figyelembe az egyetlen összetevőből álló termékek és az európai minőségrendszerek (OEM, OFJ, földrajzi jelzés stb.) hatálya alá tartozó termékek sajátosságait, különösen összetételük megváltoztathatatlanságát, ugyanakkor hangsúlyozza, hogy a lehetséges mentességekkel kapcsolatos megfontolásoknak tudományos érveken kell alapulniuk; kéri egy digitális rendszer létrehozását az élelmiszeripari termékekre vonatkozó további önkéntes tájékoztatáshoz (EU4healthyfood), és azt javasolja, hogy az ilyen tájékoztatás történhessen digitálisan egy QR-kód révén, és az a fogyasztók által könnyen lekérdezhető legyen;

95. megjegyzi, hogy az egészséges termékek – beleértve az élelmiszereket – tartalmazhatnak természetes, illetve szintetikus összetevőket, amelyek eltérő hatással vannak a környezetre és a fogyasztók egészségére; kéri az egészséges termékek olyan, kötelező jelölési rendszereinek bevezetését, amelyek feltüntetik, ha valamely összetevő szintetikus eredetű (amennyiben vegyi szintézis útján állították elő), különösen abban az esetben, ha létezik természetes megfelelője;

96. kéri a Bizottságot, hogy értékelje a fogyasztói magatartásban bekövetkező változásokat, például az élelmiszertermékek online vásárlása terén;

97. üdvözli az eredetmegjelölés javítására és annak a termékek tágabb körére való kiterjesztésére irányuló bizottsági kezdeményezést; megismétli a származás kötelező feltüntetésére irányuló felhívását; hangsúlyozza, hogy ennek átfogónak és összehangoltnak kell lennie, és valamennyi élelmiszertermékre, továbbá a vendéglátó-ipari létesítményekre, az éttermekre és a kiskereskedelemre is ki kell terjednie, valamint teljes mértékben ellenőrizhetőnek és nyomon követhetőnek kell lennie, és nem áshatja alá a belső piac megfelelő működését; hangsúlyozza, hogy az élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásról szóló rendeletet ([73]) felül kell vizsgálni, különös tekintettel a tejre és a húsra mint összetevőre; felhívja a Bizottságot, hogy igazítsa ki azt a jelenlegi gyakorlatot, hogy azok a termékek, amelyek elsődleges összetevői nem helyi vagy regionális forrásból származnak, ilyenként forgalmazhatók, ha a kisbetűs részben feltüntetik ezeknek a nem helyi elsődleges összetevőknek

([72]) HL L 404., 2006.12.30., 9. o.

([73]) Az Európai Parlament és a Tanács 1169/2011/EU rendelete (2011. október 25.) a fogyasztók élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásáról (HL L 304., 2011.11.22., 18. o.).

2021. október 20., szerda

a származását, és tegyék láthatóbbá a fogyasztók számára az elsődleges összetevők eredetét; felhívja a Bizottságot, hogy tegyen javaslatot a mézcímkézési szabályok olyan jogszabályi módosítására, amely jobb tájékoztatást eredményez a fogyasztók számára, és támogassa az uniós méhészeti ágazatot azáltal, hogy megerősíti az importellenőrzéseket a hamisított méz behozatalának megelőzése érdekében, ugyanakkor hangsúlyozza, hogy az élelmiszercsalás elleni küzdelem érdekében valamennyi származási országra vonatkozó címkézést hatékonyan végre kell hajtani;

98. üdvözli a Bizottság azon szándékát, hogy fenntartható élelmiszer-jelölési keretet hoz létre és kéri a Bizottságot, hogy határozza meg a módszert és hogy a fenntarthatóság mely dimenziói lesznek lefedve, miközben biztosítja, hogy az új rendszer ne ütközzön a meglévő környezetvédelmi keretrendszerekkel, például az uniós ökocímkével vagy az ökológiai logóval; kiemeli, hogy jelenleg számos megalapozatlan, sőt félrevezető környezetbarát jellegre vonatkozó állítást és hirdetési módszert alkalmaznak, és felhívja a Bizottságot, hogy vezessen be olyan szabályozási keretet, amely egyértelmű, gyors és hatékony előzetes jóváhagyási eljárást hoz létre valamennyi fenntarthatósági állítás és jelölés tekintetében; hangsúlyozza, hogy egy ilyen keretrendszer megvédené a fogyasztókat a fenntarthatóságra vonatkozó valótlan állításoktól, és biztosítaná, hogy kellően elismerjék a valóban környezetbarátabb működésre törekvő vállalkozások erőfeszítéseit; hangsúlyozza, hogy szükség van az élelmiszeripari termékeken használható jelölések állami felügyeleti hatóságok általi ellenőrzésére;

99. hangsúlyozza, hogy ki kell alakítani az állati eredetű termékek címkézését, amelynek a termelési módszer és az állatjóléti mutatók azonosításán kell alapulnia, és tartalmaznia kell az állatok születési, tartási és levágási helyét, és hangsúlyozza, hogy ezeket a követelményeket ki kell terjeszteni a feldolgozott termékekre is az átláthatóság növelése, a fogyasztók megalapozottabb választásának elősegítése és az állatjóléthez való hozzájárulás érdekében; hangsúlyozza, hogy jobban támogatni kell a növényi alapú fehérjék előállítását és piaci elterjedését, és felszólít a vegetáriánus és vegán élelmiszerek címkézésére vonatkozó követelmények régóta esedékes harmonizálására;

100. ismételten megerősíti, hogy az élelmiszerrendszer fenntarthatóságának növelését célzó szakpolitikai intézkedések nem függhetnek kizárólag attól, hogy a fenntartható termékek vásárlásának felelősségét a fogyasztókra hárítják, mivel ez nem hatékony, miközben a fogyasztói választás fontos tényező a fenntartható módon előállított és egészségesebb étrendek elterjedésében; hangsúlyozza a helyes táplálkozással és a környezetvédelemmel kapcsolatos oktatás, valamint a könnyen érthető, releváns információk elérhetőségének fontosságát ebben a tekintetben; hangsúlyozza, hogy a fenntarthatósági címkézésnek tudományos, harmonizált fenntarthatósági kritériumokon kell alapulnia, lehetőség szerint magában kell foglalnia az állami ellenőrző hatóságok által végzett ellenőrzéseket és szükség esetén új jogalkotási intézkedéseket; megállapítja azonban, hogy a harmadik fél általi tanúsítás és címkézés önmagában nem hatékony a fenntartható termelésre és fogyasztásra való átállás biztosításában, de kiegészítő eszköze lehet annak; elismeri, hogy az átláthatóság növelése olyan módszerek révén, mint a címkézés, fontos tényező, amely segítheti a fogyasztókat abban, hogy fenntarthatóbb vásárlási döntéseket hozzanak, ami fontos a fenntarthatóbb, regionálisabb és egészségesebb élelmiszerrendszerre való átállás megvalósításához;

101. hangsúlyozza, hogy az élelmiszeráraknak megfelelő jelzést kell küldeniük a fogyasztók számára; úgy véli, hogy hosszú távon a mezőgazdasági termelők, valamint a környezet és a társadalom valódi termelési költségeit tükröző valódi élelmiszerárak jelentik a leghatékonyabb módot a fenntartható és méltányos élelmiszerrendszerek megvalósítására; üdvözli ezért a stratégia azon célkitűzését, hogy az élelmiszeripari ágazatot olyan gyakorlatok felé terelje, amelyek az egészséges és fenntartható választást egyszerűvé, hozzáférhetővé és megfizethetővé teszik a fogyasztók számára; támogatja, hogy a tagállamok számára nagyobb rugalmasságot biztosítsanak a különböző egészségügyi és környezeti hatással járó élelmiszerek héakulcsainak differenciálása terén, és lehetővé tegyék számukra, hogy nullás héakulcsot válasszanak az egészséges és fenntartható élelmiszerek, például a gyümölcsök és a zöldségek esetében, amint azt egyes tagállamokban már meg is valósították, de amely jelenleg nem lehetséges mindenki számára ([74]), valamint azt, hogy az egészségtelen élelmiszerek és a magas környezeti lábnyommal rendelkező élelmiszerek esetében magasabb héakulcsot állapítsanak meg; emlékeztet arra, hogy a háztartások élelmiszerekkel kapcsolatos kiadásai uniós tagállamonként jelentős eltéréseket mutatnak, és hogy a megfizethetőséget valamennyi tagállamban biztosítani kell a fogyasztók számára, ugyanakkor tisztességes jövedelmet kell biztosítani az elsődleges termelők számára fenntartható és egészséges termékeikért, továbbá növelni kell az átláthatóságot és a fogyasztók tudatosságát az élelmiszer-ellátási lánc egyes szakaszaival kapcsolatos költségek és haszon tekintetében; felhívja a Bizottságot, hogy készítsen tanulmányt az uniós piacon leggyakrabban fogyasztott élelmiszeripari termékek előállításával és fogyasztásával járó gazdasági és társadalmi – többek között az egészséggel kapcsolatos – költségek gazdasági értelemben vett számszerűsítésére;

([74]) Supporting the mid-term evaluation of the EU action plan on childhood obesity, The childhood obesity study (A gyermekkori elhízásról szóló uniós cselekvési terv félidős értékelésének támogatása – A gyermekkori elhízásról szóló tanulmány). EPHORT konzorcium: Jolanda Boer, Jeanine Driesenaar, Anneke Blokstra, Francy Vennemann, Nikolai Pushkarev, Johan Hansen. https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/7e0320dc-ee18-11e8-b690-01aa75ed71a1/language-en

102. kéri a közbeszerzési jogszabályok felülvizsgálatát az óvodákra és iskolákra, más közintézményekre és közszolgáltatásokat nyújtó magánvállalkozásokra vonatkozó kötelező minimumkövetelmények bevezetése vagy megerősítése céljából, az alábbiak ösztönzése érdekében: fenntartható élelmiszer-termelés, beleértve a földrajzi jelzésekkel ellátott hagyományos és jellegzetes élelmiszereket; a helyi és – amennyiben lehetséges – idényjellegű termékek fogyasztása; rövid ellátási láncok, beleértve a közvetlen értékesítést is; szigorúbb állatjóléti előírások; valamint az élelmiszer-hulladék és a csomagolás csökkentése a körforgásos gazdaság elveivel összhangban; felszólít az egészségesebb és kiegyensúlyozottabb étrendek és étkezési minták előmozdítására egy olyan élelmiszer-környezet kialakítása révén, amely a fogyasztók számára az egészséges, megalapozott és fenntartható döntéseket teszi a legkönnyebbé; felhívja a Bizottságot, hogy fejlessze tovább a fenntartható élelmiszer-beszerzés nyomon követésére és jelentésére szolgáló eszközöket;

103. üdvözli a Bizottság azon kötelezettségvállalását, hogy felülvizsgálja az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő anyagokra vonatkozó uniós jogszabályokat, ugyanakkor sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy eddig nem történt harmonizált fellépés, és javasolja, hogy a Bizottság hozza előre a javaslat közzétételének időpontját; kitart amellett, hogy átfogó és harmonizált szabályozásra van szükség valamennyi élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő anyag tekintetében, beleértve az uniós szinten még nem lefedett anyagokat és szennyező anyagokat is, ragaszkodik ahhoz, hogy ennek az elővigyázatosság elvén, adatok hiányában a forgalomba hozatal tilalmának elvén, az Európai Vegyianyag-ügynökség (ECHA) és az EFSA legújabb tudományos adatain és tudományos munkáján alapuló átfogó biztonsági értékelésen kell alapulnia, és hangsúlyozza, hogy alapvető fontosságú a hatékony végrehajtás és a fogyasztók jobb tájékoztatásának biztosítása; megismétli felhívását az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő anyagokra vonatkozó uniós jogszabályok felülvizsgálatára, összhangban a vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról (REACH) szóló rendelettel, továbbá az osztályozásra, címkézésre és csomagolásra vonatkozó előírásokkal, valamint további késedelem nélkül külön rendelkezések bevezetésére az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő anyagokban található endokrin károsító anyagok és egyéb veszélyes vegyi anyagok helyettesítésére, ugyanakkor nem érintve a csomagolás szerepét az élelmiszerek biztonságosságának és minőségének megőrzésében; üdvözli a Bizottság azon szándékát, hogy szabályokat állapít meg a PET-től eltérő műanyagoknak az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő anyagokká történő biztonságos újrafeldolgozására vonatkozóan; hangsúlyozza ugyanakkor, hogy az új és újrafeldolgozott anyagokra azonos biztonsági követelményeket kell alkalmazni, és hogy az ellátási láncok felelős szereplőinek és a végső fogyasztóknak könnyen hozzá kell tudniuk férni az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő anyagokban található vegyi anyagok azonosítására és biztonságosságára vonatkozó információkhoz;

104. kiemeli, hogy az élelmiszer-pazarlás és -veszteség súlyos környezeti következményekkel jár, súlyosbítja az éghajlatváltozást, és a korlátozott erőforrások – köztük a termőföld, az energia és a víz – pazarlását jelenti, továbbá bevételkiesést jelent a mezőgazdasági termelőknek; megismétli kérését, hogy hozzák meg a szükséges intézkedéseket az Unió élelmiszer-hulladék mennyiségének a 2014-es referenciaszintekhez képest 2025-ig 30 %-kal, 2030-ig pedig 50 %-kal történő csökkentésére irányuló célkitűzés elérése érdekében; hangsúlyozza, hogy ennek eléréséhez kötelező célkitűzésekre van szükség az ellátási lánc valamennyi szakaszában, beleértve az elsődleges termelést, a kiskereskedelmi értékesítést megelőző szakaszt és a kiskereskedelmi értékesítést; felhívja a tagállamokat, hogy hozzanak létre és hajtsanak végre olyan élelmiszerhulladék-megelőzési programokat, amelyek teljes mértékben integrálják a körforgásos gazdaság elveit, és magukban foglalják a rövid élelmiszer-ellátási láncok előmozdítását, amelyek csökkentik az élelmiszer-hulladék keletkezésének kockázatát; hangsúlyozza, hogy a KAP célkitűzései között szerepel az élelmiszer-pazarlás megelőzése, és hangsúlyozza, hogy ösztönözni kell az elsődleges termelés szintjén és az ellátási lánc korai szakaszaiban megjelenő élelmiszer-hulladék – többek között a be nem takarított élelmiszerek – visszaszorítására irányuló intézkedéseket; hangsúlyozza az állategészségügy biztosításának fontosságát, többek között az élelmiszer-veszteség és -pazarlás forrásnál történő elkerülésének eszközeként, és kiemeli, hogy a növényi eredetű élelmiszer-hulladék állati takarmányozás céljából történő hasznosítása életképes megoldás abban az esetben, ha nem lehet megelőzni az élelmiszer-pazarlást; hangsúlyozza, hogy a fogyasztói magatartás hosszú távú megváltoztatásának előmozdítása érdekében fontos felhívni a közvélemény figyelmét és iránymutatást adni arra vonatkozóan, hogy miként lehet elkerülni az élelmiszer-pazarlást; felhívja a Bizottságot, hogy azonosítsa azokat a lehetséges akadályokat, amelyek gátolják a hulladékcsökkentés gyorsabb ütemét, és felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy nemzeti élelmiszerhulladék-alapok létrehozása révén biztosítsanak megfelelő finanszírozást a kutatáshoz, az innovációhoz, az érdekelt felek bevonásához, valamint tájékoztatási és oktatási kampányokhoz a hulladék felszámolása céljából;

105. kiemeli, hogy a hulladékhierarchiával összhangban az élelmiszer-pazarlás megelőzésére kell összpontosítani; üdvözli a dátumjelölésre vonatkozó jelenlegi uniós szabályok tisztázása céljából, valamint az élelmiszer-pazarlás és az élelmiszer-veszteség megelőzése és csökkentése érdekében javasolt felülvizsgálatot; hangsúlyozza, hogy a dátumjelölési szabályok minden módosításának tudományos alapokon kell nyugodnia, és javítania kell a dátum jelölésének az élelmiszerlánc szereplői – köztük a vendéglátóipar – általi használatát és a fogyasztók általi megértését, különösen a fogyaszthatósági és a minőségmegőrzési idő címkézése tekintetében, ugyanakkor nem szabad aláásni az élelmiszer-biztonságot vagy -minőséget; hangsúlyozza, hogy a harmonizált dátumjelölés elősegítené az élelmiszer-pazarlás elleni küzdelmet; kéri az élelmiszerek forgalmazására vonatkozó szabályok felülvizsgálatát is azzal a céllal, hogy azonosítsák és felszámolják a hulladékcsökkentés előtt álló potenciális akadályokat, növeljék a hatékonyságot, valamint fokozzák a versenyt és az innovációt;

106. hangsúlyozza az élelmiszercsalás és -hamisítás elleni küzdelem fontosságát az élelmiszeripari ágazatban, amely félrevezeti a fogyasztókat és torzítja a versenyt a belső piacon, hangsúlyozza, hogy sürgősen foglalkozni kell az élelmiszercsalás összetett kérdésével, különösen a helytelen címkézéssel, az összetevők helyettesítésével, hígításával, hozzáadásával, eltávolításával vagy olcsóbb vagy nem megfelelő helyettesítő anyagokkal való felváltásával, a nem

jóváhagyott vegyi kezelésekkel vagy eljárásokkal és a hamis dokumentációkkal, különös figyelmet fordítva a földrajzi jelzések hamisítására és illegális kereskedelmére; kiemeli a bűncselekménnyel arányos, hatékony szankciók bevezetésének fontosságát, és felhívja a tagállamokat, hogy nemzeti jogszabályaikban megfelelően tükrözzék ezt az elvet, összhangban a hatósági ellenőrzésekről szóló rendelettel ([75]); felhívja a Bizottságot, hogy dolgozzon egy élelmiszercsalás elleni európai csoporton a különböző illetékes nemzeti ügynökségek közötti koordináció fokozása érdekében, biztosítandó az élelmiszerekre vonatkozó uniós normák végrehajtását mind az uniós belső piacon, mind behozatalunk vonatkozásában;

107. sürgeti a Bizottságot, hogy kövesse nyomon és érvényesítse a hatósági élelmiszer-ellenőrzésekhez szükséges megfelelő források folyamatos elosztását annak biztosítása érdekében, hogy elegendő számú ellenőrzést végezzenek az élelmiszerekre és a takarmányokra vonatkozó követelményeknek való megfelelés ellenőrzésére, és sürgeti a Bizottságot és a tagállamokat, hogy erősítsék meg a vámellenőrzéseket az uniós termelési normáknak való megfelelés biztosítása érdekében, többek között az élelmiszer-biztonság, az antimikrobiális rezisztencia, az állatjólét és a növényvédő szerek tekintetében, valamint hogy elkerüljék a növény- és állatkárosítók bejutását az EU-ba; felhívja a tagállamokat, hogy az élelmiszerlánc egészében érvényesítsék szigorúan és következetesen az általános élelmiszerjogi rendelet ([76]) a termékek nyomon követhetőségére vonatkozó rendelkezéseit; kiemeli, hogy közegészségügyi és biztonsági kockázatot jelentő incidensek esetében a hatóságoknak az általános élelmiszerjogi rendelet megfelelő rendelkezéseivel összhangban teljes körűen, megfelelően és haladéktalanul tájékoztatniuk kell a nyilvánosságot az érintett élelmiszeripari termékek jelentette esetleges veszélyekről;

Az átállás feltételeinek biztosítása

108. kiemeli a kutatás és az innováció uniós finanszírozásának jelentőségét, különösen a kkv-k és a kistermelők számára, mivel kulcsfontosságú mozgatórugói a fenntarthatóbb, termelékenyebb, diverzifikáltabb, helyi, egészséges és befogadóbb európai élelmiszerrendszerre való átállás felgyorsításának; ösztönzi az agrár-élelmiszeripari ágazatot, hogy aktívan használja fel a számára a Horizont Európa programban e célra elkülönített finanszírozást; hangsúlyozza továbbá, hogy elő kell segíteni a fenntartható gyakorlatok, valamint a körforgásos gazdaság és a biogazdaság ösztönzéséhez szükséges beruházásokat;

109. rámutat arra, hogy az új intelligens gazdálkodási technológiák és technikák bevezetése, ezen belül a digitalizáció és a védett növénytermesztési rendszerek alapvetőek a hatékonyság, az erőforrás-felhasználás és a környezeti fenntarthatóság javításához és ahhoz, hogy a mezőgazdasági termelés pozitív gazdasági hasznot biztosítson; elismeri, hogy az innovációnak összeegyeztethetőnek kell maradnia a hagyományos gyakorlatok és tudás, különösen az egyes területek mezőgazdasági-éghajlati jellemzőihez igazodó gyakorlatok visszaállításával és előmozdításával;

110. kiemeli a különböző integrált növényvédelmi gyakorlatok bevezetésének és a független mezőgazdasági tanácsadási szolgáltatások biztosításának fontosságát a mezőgazdasági ágazat szélesebb körű és inkluzív tudásátadásának biztosítása érdekében; úgy véli, hogy ezt segítené a fenntartható gyakorlatok összegyűjtésére és terjesztésére szolgáló rendszer létrehozása, valamint ha úgy építenének a mezőgazdasági termelők meglévő speciális képzési rendszereire a tagállamokban, hogy nem rónak további adminisztratív terheket a mezőgazdasági termelőkre a tagállamokban; felhívja a tagállamokat, hogy a mezőgazdasági tanácsadási szolgáltatásokra elkülönített forrásaik kellő részét fordítsák a stratégia célkitűzéseihez hozzájáruló fenntartható gyakorlatokkal kapcsolatos szolgáltatásokra és technikai segítségnyújtásra; úgy véli, hogy megszerzett ismereteik és szakértelmük alapján a kisüzemi elsődleges termelők hozzájárulása szintén fontos szerepet játszik abban, hogy az egyes mezőgazdasági üzemek szintjén valódi eredményeket érjenek el;

111. hangsúlyozza a felsőoktatási intézmények jelentőségét a kutatás és az innováció előmozdításában, valamint a fenntartható bevált gyakorlatokra vonatkozó tanácsadásban; elismeri az egyetemek szerepét a sajátos jellemzőkkel rendelkező régiók, így például a legkülső régiók agrár-élelmiszeripari ágazatainak fejlesztésében és átállásában; üdvözli a stratégia azon szándékát, hogy segíti az élelmiszer-feldolgozó kkv-kat, valamint a kiskereskedelmi és az élelmiszeripari vállalkozókat abban, hogy új készségeket szerezzenek, biztosítva ugyanakkor, hogy ne legyenek kitéve további adminisztratív terheknek; hangsúlyozza a termelői szervezeteken és szövetkezeteken keresztül megvalósuló kollektív megközelítések stratégiai fontosságát, amelyek egybegyűjthetik a mezőgazdasági termelőket céljaik elérése során;

([75]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/625 rendelete (2017. március 15.) az élelmiszer- és takarmányjog, valamint az állategészségügyi és állatjóléti szabályok, a növényegészségügyi szabályok, és a növényvédő szerekre vonatkozó szabályok alkalmazásának biztosítása céljából végzett hatósági ellenőrzésekről és más hatósági tevékenységekről (HL L 95., 2017.4.7., 1. o.).

([76]) Az Európai Parlament és a Tanács 178/2002/EK rendelete (2002. január 28.) az élelmiszerjog általános elveiről és követelményeiről, az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság létrehozásáról és az élelmiszerbiztonságra vonatkozó eljárások megállapításáról (HL L 31., 2002.2.1., 1. o.).

112. emlékeztet arra, hogy a mezőgazdaság és az európai űrpolitika között számos szinergia alakítható ki, amelyek segítségével megfelelően meg lehet érteni a talaj és az élelmiszer minőségét, és meg lehet felelni a környezeti, éghajlati és demográfiai változások kihívásainak; ösztönzi valamennyi tagállam részvételét a tudományos és kutatási programokban, és felhívja a Bizottságot, hogy tegyen lépéseket annak biztosítása érdekében, hogy az összes tagállamban egyenlőbb előrelépés történjen;

113. emlékeztet arra, hogy elő kell mozdítani a mezőgazdasági ismeretek és innovációk hatékony rendszereit (AKIS), amelyek lehetővé teszik, hogy a mezőgazdasági ágazat fenntarthatóbbá váljon az innováció felgyorsítása és az összes érdekelt fél, így a mezőgazdasági termelők, a kutatók, a tanácsadók, a szakértők és a nem kormányzati szervezetek közötti szoros együttműködés előmozdítása révén, magas színvonalú és inkluzív képzések és egész életen át tartó tanulás útján, valamint felgyorsítva a tudástranszfert, többek között az olyan integrált gazdálkodási technikák végrehajtásával kapcsolatban, mint minden növény esetében az integrált növényvédelem;

114. felhívja a tagállamokat, hogy nemzeti KAP-stratégiai terveik kidolgozása és végrehajtása során teljes mértékben használják ki a mezőgazdasági ismeretek és innovációk rendszere által kínált lehetőségeket; emlékeztet továbbá arra, hogy a mezőgazdasági fenntarthatósági információs hálózatnak meg kell határoznia a gazdaság teljesítményének referenciaértékeit és dokumentálnia kell a fenntartható gazdálkodási gyakorlatok elterjedését, valamint lehetővé kell tennie az új termelési megközelítések pontos és testre szabott alkalmazását a gazdaság szintjén, többek között azáltal, hogy feldolgozza az összegyűjtött adatokat, és egyszerű hozzáférést biztosít a mezőgazdasági termelők és az érdekelt felek számára a releváns, különösen a bevált gyakorlatokkal kapcsolatos információkhoz; rámutat, hogy a mezőgazdaságra és a mezőgazdasági területekre vonatkozó adatok közérdekűek, de védeni kell azt, hogy a mezőgazdasági termelők hozzáférhessenek saját mezőgazdasági adataikhoz, és ellenőrzést gyakorolhassanak azok fölött;

115. kiemeli a gyors szélessávú kapcsolatokhoz való átfogó hozzáférés fontosságát a digitális gazdálkodási technológiák mezőgazdasági üzemek szintjén történő elterjedésének elősegítése érdekében, és hangsúlyozza, hogy támogatni kell a mezőgazdasági termelőket az ilyen innovatív megoldások hatékony alkalmazásában, ugyanakkor megőrizve gazdasági életképességüket; elismeri, hogy a mezőgazdasági termelői szervezetek értékes kapcsolatok az innovációra irányuló információközvetítési szolgáltatások kialakításában; hangsúlyozza a Horizont Európa jelentőségét a talaj és az élelmiszerek egészségessége terén végzett kutatási és innovációs célok elérésében, amely a mezőgazdasági ágazatba vonzhatja a következő generációt;

116. kiemeli a független mezőgazdasági tanácsadó rendszerek alapvető szerepét az innováció és a tudás terjesztésében, a tapasztalatcsere ösztönzésében és a gyakorlati demonstrációk előmozdításában, és különösen felhívja a tagállamokat, hogy nyújtsanak átfogó tanácsadást a mezőgazdasági termelőknek a fenntarthatóbb termelési rendszerek elfogadásával kapcsolatban; ösztönzi a Bizottságot és a tagállamokat, hogy aktívan támogassák azokat az alulról építkező kezdeményezéseket, amelyek helyi szinten és a helyi ismeretek beépítésével hozzák közelebb egymáshoz a mezőgazdasági termelőket és a polgárokat a helyi sajátosságokhoz való jobb alkalmazkodás érdekében; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy előmozdítsák a fiatal mezőgazdasági termelők és vállalkozók képzését a fenntartható mezőgazdasági termelési és élelmiszerrendszerek területén;

117. kéri, hogy a mezőgazdasági tanácsadó rendszerek mellett hozzanak létre és támogassanak több érdekelt felet tömörítő platformokat, amelyek fokozzák az együttműködést és elősegítik a tudás és a technológia megosztását a mezőgazdasági és élelmiszerlánc egészében az innováció fokozása és a mezőgazdasági termelési rendszerek fejlesztése érdekében; hangsúlyozza annak fontosságát is, hogy ezt a lehetőséget – további adminisztratív terhek nélkül – kiterjesszék a lánc valamennyi szereplőjére;

118. kiemeli a fiatal mezőgazdasági termelők kulcsfontosságú szerepét a fenntartható mezőgazdasági termelésre való átállás megvalósításában és a stratégia céljainak elérésében; kiemeli, hogy élelmiszerrendszerünk ökológiai átállása lehetőséget nyújt az élénk vidéki térségek kialakításához; hangsúlyozza, hogy a KAP-nak jobban támogatnia kell a fiatal és az új mezőgazdasági termelőket a jövedelem, a generációs megújulás, a képzés, a fiatalok foglalkoztatása, a vállalkozói készség és a digitalizáció terén, különösen a peremterületeken és a nagyon ritkán lakott területeken, hogy olyan teret teremtsen, amely lehetővé teszi a fiatalok mezőgazdaságba történő bevonását és ott tartását, mivel valószínűleg ők lesznek az új és fenntarthatóbb gazdálkodási módszerek korai alkalmazói;

119. kiemeli, hogy a fiatal mezőgazdasági termelők és a potenciális új belépők nehézségekbe ütköznek a földvásárlás vagy földbérlés során, és hangsúlyozza, hogy meg kell könnyíteni a fiatal mezőgazdasági termelők számára az ágazatba való belépést; hangsúlyozza, hogy biztosítani kell, hogy ez a stratégia ne hasson kedvezőtlenül a termőföldek rendelkezésre állására és árára, ami fokozott spekulációhoz és a fiatalok földhöz jutásának további akadályozásához vezetne;

120. megállapítja, hogy az Unión belül a mezőgazdasági területek koncentrációja és a nagyarányú földszerzés, amelyet egyes esetekben helyi, regionális, nemzeti és uniós szintű politikák ösztönöznek, nehézségeket okozhat a fiatal mezőgazdasági termelők és az új belépők számára, akik olyan földterületeket keresnek, amelyeken mezőgazdasági üzemeket létesíthetnek; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, valamint a regionális és a helyi hatóságokat, hogy vessenek véget az ilyen gyakorlatoknak a fiatal mezőgazdasági termelők támogatása és a mezőgazdasági termelésbe való belépésük megkönnyítése érdekében;

2021. október 20., szerda

121. úgy véli továbbá, hogy ez a stratégia lehetőséget kínál arra, hogy javítsák a vidéki nők kilátásait, és rávilágítsanak arra, hogy milyen kulcsfontosságú szerepet játszik azáltal, hogy a női vállalkozók számára kedvező környezetet biztosít, beleértve a jogi és politikai megfontolásokat is, ami az információhoz, az ismeretekhez és a készségekhez való jobb hozzáférést, valamint a pénzügyi forrásokhoz való hozzáférés megkönnyítését eredményezi, ami több munkahelyet teremt a vidéki térségekben;

A globális átállás előmozdítása

122. emlékeztet az európai élelmiszerrendszerek globális felelősségére és meghatározó szerepükre az élelmiszerbiztonság, a környezetvédelem, a szociális védelem és az állatjólét globális normáinak meghatározásában; ismételten megerősíti elkötelezettségét a fejlesztési szempontú szakpolitikai koherencia elveinek végrehajtása mellett; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat annak biztosítására, hogy az EU-ba behozott összes élelmiszer- és takarmánytermék maradéktalanul megfeleljen a vonatkozó uniós előírásoknak és a magas szintű uniós szabványoknak, és hogy nyújtsanak fejlesztési támogatást a fejlődő országok elsődleges termelőinek e normák betartása érdekében; üdvözli a Bizottság azon szándékát, hogy figyelembe veszi a kért behozatali tűréshatárok környezeti hatásait; úgy véli, hogy foglalkozni kell az importált takarmányból és élelmiszerből származó, beágyazott földhasználati és földhasználat-változtatási kibocsátásokkal;

123. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy tartsák fenn a holisztikus megközelítést, mivel „a termelőtől a fogyasztóig” stratégia egyes célkitűzéseinek Unió-beli megvalósítása nem vezethet ahhoz, hogy a mezőgazdasági termelés egyes részeit áthelyezik más, az EU-nál alacsonyabb normákkal rendelkező régiókba;

124. emlékeztet arra, hogy az uniós piachoz és 450 millió fogyasztójához való hozzáférés erős ösztönzést nyújt kereskedelmi partnereinknek fenntarthatóságuk, valamint termelési és munkaügyi normáik javításához; úgy véli, hogy a zöld megállapodás sikere szorosan összefügg kereskedelempolitikánkkal;

125. üdvözli a Bizottság arra irányuló kötelezettségvállalását, hogy előmozdítja az EU-ban már nem engedélyezett növényvédő szerek globális kivonását, és biztosítja, hogy a vonatkozó jogszabályokkal összhangban az EU-ban betiltott veszélyes növényvédő szereket ne exportálják az Unión kívülre, és sürgeti a Bizottságot, hogy e célból a lehető leghamarabb terjessze elő javaslatait; úgy véli, hogy az EU-nak támogatnia kell a fejlődő országokat a peszticidek felelőtlen használatának csökkentésében, valamint a növények és a halászati erőforrások védelmére szolgáló egyéb módszerek előmozdításában; hangsúlyozza, hogy a stratégia nem részesítheti előnyben a nem uniós országokból származó, nagyobb környezeti és éghajlati hatással járó termékek behozatalát; e tekintetben megjegyzi, hogy a nem uniós országokból származó agrár-élelmiszeripari termékekre ezért ugyanazoknak a követelményeknek kell vonatkozniuk, beleértve a kizárási kritériumoknak megfelelő maradékanyagokkal szembeni zéró toleranciát;

126. hangsúlyozza, hogy a népesség gyors növekedése, az éghajlatváltozás, a természeti erőforrások szűkössége és a változó fogyasztási minták fényében biztonságos és megfizethető élelmiszert kell biztosítani bolygónk 2050-re mintegy 10 milliárdos népessége számára; felhívja a Bizottságot, hogy erősítse meg a stratégia globális dimenzióját annak érdekében, hogy biztosítsa a megfelelő élelemhez való jogot, és végrehajtsa a gazdák és más, vidéki térségekben dolgozó emberek jogairól szóló ENSZ-nyilatkozatot, és hangsúlyozza, hogy a méltányos, fenntartható és reziliens élelmiszerrendszerekre vonatkozó uniós politikáknak kifejezetten foglalkozniuk kell a nemek közötti egyenlőtlenséggel; sürgeti a Bizottságot, hogy nyújtson támogatást a fejlődő országoknak fiatal iparágaik védelméhez, az élelmezésbiztonság előmozdításához, a mezőgazdaságban az éghajlatváltozás mérséklésének támogatásához, valamint a mezőgazdasági termékek exportjára vonatkozó uniós és nemzetközi fenntarthatósági előírások betartásához;

127. hangsúlyozza, hogy az EU-nak központi elvként és az élelmiszerrendszerek prioritásaként elő kell mozdítania az emberi jogokat és az élelemhez való jogot, valamint azt, hogy ez alapvető fontosságú eszköz az élelmiszerrendszerek átalakításához és a leginkább marginalizálódottak azon jogának biztosításához, hogy hozzáférjenek élelmiszerekhez, valamint a gazdák és más, vidéki térségekben dolgozó emberek jogairól szóló ENSZ-nyilatkozat végrehajtásához;

128. hangsúlyozza, hogy abban az esetben, ha a nem uniós országok nem hangolják össze termelési előírásaikat az uniós követelményekkel, meg kell tiltani az állati eredetű termékek behozatalát ezekből az országokból;

129. aggodalommal állapítja meg, hogy számos, az Egészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Főigazgatóság által végzett ellenőrzés, valamint részletes NGO-vizsgálat állítja, hogy az Argentínából az európai uniós piacra szánt élő lovak teljes mértékű nyomon követhetősége nem biztosított, ami élelmiszerbiztonsági kockázatokkal és az állatjólét veszélyeztetésével jár; kéri a Bizottságot, hogy függessze fel a lóhús importját az olyan országokból, amelyek a vonatkozó uniós nyomon követhetőségi és állatjóléti követelményeket nem tartják be;

130. emlékeztet arra, hogy a nem nélkülözhetetlen strukturális állatkísérleteknek nincs helyük az élelmiszerláncban, mivel a 2010/63/EU irányelv az állatok ilyen eljárásokban való használatának csökkentését és helyettesítését írja elő; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy állítsák le a vemhes kanca szérum-gonadotropin (PMSG) importját és hazai előállítását, amelyet olyan vemhes lovak véréből vonnak ki, amelyeket szisztematikusan termékenyítettek meg és tettek ki vérvételnek, ami egészségügyi és jóléti problémákat vet fel;

131. felhívja a Bizottságot, hogy sürgősen terjesszen elő javaslatot egy olyan uniós jogi keretre, amely az egységes piacon működő uniós és külföldi vállalatok számára az egész ellátási lánc kötelező horizontális átvilágítását írja elő, biztosítva a fenntartható ellátási láncokat és beruházásokat, amelyek mentesek a káros környezeti hatásoktól, többek között az erdőirtástól, az erdőpusztulástól, az ökoszisztémák átalakításától és pusztításától, valamint az emberi jogokra és a kormányzásra gyakorolt káros hatásoktól, hogy előmozdítsa a jó kormányzást, valamint növelje a globális ellátási láncokban a nyomonkövethetőséget és az elszámoltathatóságot;

132. megállapítja, hogy az EU belső piaca az agrár-élelmiszeripari termékek legnagyobb importőre és exportőre a világon; meggyőződése, hogy az EU-nak mint jelentős globális szereplőnek ezt a pozíciót fel kell használnia arra, hogy a WTO-szabályokkal összhangban az emberi és munkavállalói jogok tiszteletben tartása, a tisztességes verseny, az elővigyázatosság elve, a környezetvédelem és az állatjólét alapján meghatározza a fenntartható élelmiszerrendszerekre közvetlenül alkalmazandó nemzetközi szabványokat és referenciaértékeket; úgy véli, hogy e területeken a szabványok védelmének a kereskedelmi megállapodások valamennyi fejezetének szerves részét kell képeznie, és hogy a többoldalú és szabályozási együttműködés további segítséget nyújthat „a termelőtől a fogyasztóig” stratégia célkitűzéseinek eléréséhez;

133. felhívja a Bizottságot, hogy erősítse meg „a termelőtől a fogyasztóig” stratégia kereskedelmi vonatkozásait annak érdekében, hogy biztosítsa az összhangot a közös kereskedelempolitika, a vámuniós cselekvési terv, a közös mezőgazdasági és halászati politika és „a termelőtől a fogyasztóig” stratégia, a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó uniós biodiverzitási stratégia és más kapcsolódó uniós szakpolitikák célkitűzései között, és ezeket a célkitűzéseket fokozatosan valósítsa meg hatékony zöld szövetségek valamennyi releváns kétoldalú, regionális és multilaterális fórumon – többek között az élelmezési rendszerekről szóló ENSZ-csúcstalálkozón – történő kialakítása révén, valamint kereskedelmi politikájának ambiciózus felülvizsgálata révén, a jövőbeli kereskedelmi megállapodások fenntartható agrár-élelmiszeripari rendszereire és termékeire vonatkozó célzott keret létrehozása, különösen a csökkentést kizáró záradékok révén, javítva a védzáradékok működését és megszüntetve a növényvédő szerekre vonatkozó maximális uniós maradékanyag-határértékeket túllépő termékek behozatalát, összhangban a WTO szabályaival; felhívja a Bizottságot, hogy e célkitűzések elérése érdekében mozdítsa elő az állami és magánszektorbeli szereplők közötti jobb koordinációt; úgy véli, hogy az EU-nak ismét meg kell erősítenie a Világélelmezés-biztonsági Bizottság megbízatását, amely az élelmezésbiztonsággal és táplálkozással foglalkozó nemzetközi szakpolitikai platform;

134. üdvözli „a termelőtől a fogyasztóig” stratégia arra irányuló törekvését, hogy valamennyi uniós kereskedelmi megállapodásban biztosítsák a kereskedelemre és a fenntartható fejlődésre vonatkozó, végrehajtható fejezeteket annak biztosítása érdekében, hogy az előterjesztett nagyobb szabályozási törekvések összhangban legyenek az uniós kereskedelempolitikával, és megfeleljenek azoknak a nem uniós országoknak, amelyek kereskedelmi megállapodásokat írtak alá az EU-val; hangsúlyozza, hogy a kereskedelmi megállapodásokban meg kell erősíteni a kereskedelemre és a fenntartható fejlődésre vonatkozó fejezetek végrehajthatóságát, végső megoldásként szankciókon alapuló vitarendezési mechanizmusok révén is, az éghajlatváltozással és a biológiai sokféleséggel kapcsolatos globális megközelítés előmozdítása, a fenntarthatóbb agrár-élelmiszeripari termelés fokozása, a globális erdőirtás megállítása és a munkaügyi normák javítása érdekében, összhangban az ILO nyolc alapegyezményével; javasolja, hogy a kereskedelemre és a fenntartható fejlődésre vonatkozó fejezetek vegyék figyelembe az egyenértékű termelési normákat, például az állatjólétet, a nyomonkövethetőséget, az antimikrobiális rezisztenciát és a növényvédő szerek használatát, amelyeket független ellenőrző és tanúsító szerveknek a termelés és a forgalmazás valamennyi szakaszában szisztematikusan tanúsítaniuk kell, valamint az utólagos értékelések tárgyát képező mérföldköveket tartalmazó ütemterveket; sürgeti a Bizottságot, hogy támogassa a fejlődő országokat az élelmezésbiztonság előmozdítása érdekében, és nyújtson segítséget a fenntartható agrár-élelmiszeripari rendszerekre vonatkozó európai normákhoz való igazodás terén; elvárja, hogy a Bizottság kereskedelmi jogérvényesítési főtisztviselője teljes mértékben lássa el a szóban forgó megállapodások megfelelő alkalmazásának garantálásában betöltött szerepét azáltal, hogy kezeli a piaci torzulásokat, megerősíti a kereskedelemre és a fenntartható fejlődésre vonatkozó fejezetek végrehajtását, valamint konstruktív párbeszédet folytat a kormányokkal és az érdekelt felekkel;

135. felhívja az EU-t, hogy segítse a fejlődő országokat abban, hogy megfelelő nemzeti jogszabályokat fogadjanak el a veszélyeztetett élelmezési és mezőgazdasági genetikai erőforrások védelme érdekében, garantálják azok folyamatos használatát és kezelését a helyi közösségek, az őslakos népek, férfiak és nők körében, valamint biztosítsák a hasznosításukból származó hasznok igazságos és méltányos megosztását;

136. tudomásul veszi az uniós kereskedelmi megállapodások mezőgazdaságra gyakorolt halmozott gazdasági hatásairól szóló bizottsági tanulmányt, amelyből kiderül, hogy mind a konzervatív, mind pedig az ambiciózus forgatókönyv szerint az uniós kereskedelmi megállapodások 2030-ig várhatóan pozitív összesített egyenleget eredményeznek az uniós agrár-élelmiszeripari kereskedelemben, vagyis azt mutatják, hogy az uniós kereskedelmi megállapodások kedvezően hatnak az uniós mezőgazdasági ágazatra;

2021. október 20., szerda

137. hangsúlyozza, hogy az Unió és a Mercosur közötti megállapodás nem erősíthető meg jelenlegi állapotában, mivel többek között nem biztosítja a biológiai sokféleség védelmét, különösen Amazóniában, valamint nem ad garanciákat a gazdálkodási normákra vonatkozóan;

138. megjegyzi, hogy a kereskedelemre és a fenntartható fejlődésre vonatkozó fejezetek nem foglalkoznak a kereskedelmi megállapodások földhasználat-változtatásra, erdőirtásra vagy éghajlatváltozásra gyakorolt esetleges káros hatásaival; úgy véli, hogy az európai és nemzetközi környezetvédelmi, biztonsági, állatjóléti és szociális normákat a kereskedelmi megállapodások minden fejezetében átfogóan kell alkalmazni annak megakadályozása érdekében, hogy bármely más kereskedelmi rendelkezés aláássa ezeket a normákat;

139. rámutat, hogy a kereskedelmi megállapodásoknak garantálniuk kell az érintett felek aktív részvételét a fenntartható fejlődési elvek előmozdításában és azt, hogy a nemzetközi normák összhangban álljanak az EU környezettel és éghajlattal kapcsolatos törekvéseivel; úgy véli továbbá, hogy ezeknek a megállapodásoknak figyelembe kell venniük a Párizsi Megállapodásnak való megfelelés kötelező jellegét a fenntartható élelmiszerrendszerekre való globális átállás biztosítása érdekében;

140. rámutat, hogy a mezőgazdaság és a halászat létfontosságú ágazatok a fenntartható gazdasági tevékenységek legkülső régiókban történő kialakítása érdekében, és kiemeli ezen ágazatok hozzájárulását és hozzáadott értékét az élelmiszer-biztonság szempontjából, valamint az elegendő, biztonságos és minőségi termékek iránti lakossági igény kielégítése terén; szorgalmazza, hogy „a termelőtől a fogyasztóig” stratégia végrehajtása során és az ahhoz kapcsolódó jogalkotási javaslatok esetében módszeresen vegyék figyelembe az Európai Unió működéséről szóló szerződés 349. cikkében említett legkülső régiókat érintő, strukturális mezőgazdasági és kereskedelmi korlátokat, hogy egyenlő versenyfeltételeket biztosítsanak számukra, valamint e régiókban biztosítsák az agrár-élelmiszeripari ágazat számára az életképes alternatív megoldások elérhetőségét, ha korlátozottak a termelési eszközeik és a kereskedelmi forgalmuk;

141. üdvözli a WTO-n belül az éghajlattal és a kereskedelemmel kapcsolatban javasolt új kezdeményezést; hangsúlyozza e keret alkalmazásának fontosságát egy közös és ambiciózus termelési szabványokon alapuló, átfogó és fenntartható agrár-élelmiszeripari rendszer kialakítása érdekében; sürgeti a Bizottságot, hogy proaktívan vegyen részt a WTO-ban az ökológiai átmenet lehetővé tétele érdekében, biztosítsa, hogy a kereskedelempolitika összhangban álljon a fenntartható fejlődési célokkal, folytassa az átlátható élelmiszer-biztonsági készletekről szóló tárgyalásokat, és különösen előzze meg azokat a helyzeteket, amikor az agrár-élelmiszeripari termékek a kereskedelmi konfliktusok változó vagy járulékos áldozataivá válnak, miközben folytatja egy ambiciózus, a WTO-val összeegyeztethető, fenntartható kereskedelempolitika kidolgozását;

142. üdvözli „a termelőtől a fogyasztóig” stratégiában a vonatkozó ENSZ-folyamatokra való hivatkozásokat; hangsúlyozza, hogy az EU-nak támogatnia kell a Világélelmezés-biztonsági Bizottságot és annak civil társadalmi mechanizmusát mint az élelmiszerrendszerekkel foglalkozó legfontosabb többoldalú szakpolitikai platformot; felhívja a Bizottságot, hogy valamennyi releváns nemzetközi fórumon, többek között az ENSZ élelmiszerrendszerekkel foglalkozó 2021. évi csúcstalálkozóján mozdítsa elő a fenntartható élelmiszerrendszerek és élelmezésbiztonság felé történő elmozdulást;

143. hangsúlyozza a modern technológiák és a szakértelem fejlődő országokkal való megosztásának, valamint a helyi és európai mezőgazdasági termelők képzésének fontosságát annak érdekében, hogy segítsék őket az innovatív mezőgazdasági gyakorlatok végrehajtásában, mivel a mezőgazdasági ágazat ezekben a régiókban alapvető fontosságú az élelmezésbiztonság és a foglalkoztatás szempontjából;

o

o o

144. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, valamint a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek.